

Aylık Ücretsiz Çevrimiçi Dergi

ÇİĞDEMİM SESİ

Mart 2026 • Sayı 119

İÇİNDEKİLER

BAŞKANDAN MESAJ

Baharın Umudu, Kadınların Gücü ve 30 Yıllık Dayanışma
Fatih Fethi AKSOY

1

GÜNDEM

Mart Ayı Önemli Günler, Haftalar ve Olaylar
Suat ILGAZ

2

Mart Ayı Fırtınalar Takvimi
Suat ILGAZ

4

MAHALLE & DERNEK

Fotoğraflarla Çiğdem Mahallesi
Suat ILGAZ

5

Kitap dolu bir ev, kitap dolu bir bahçe!
Sevda YÜKSEL

7

TOPLUM & YAŞAM

Ramazan Sofralarının Vazgeçilmezi: Çorba
Vecdi SEViğ

8

Buzlu Göze
Önder YILDIRIM

10

Rusya'da Ne Yaptım?
Turhan DEMİRBAŞ

12

KÜLTÜR – SANAT

Modası Geçmeyecek Carmen
Pınar AYDIN O'DWYER

14

Bir Çocuk Kitabından Fazlası
Elif Sena AYHAN

17

Şehre Nefes Molası
Müjdem Demet YÜCELGEN

18

O Yıl Ahmet ALTAN
Turhan DEMİRBAŞ

20

İlle De Ankara
Suat ILGAZ

21

MAKALE

Mimarın İhaneti: Betonun Suç Ortağı Olduğu O An
Misem Mahi UĞUR

24

Doğal Gaz, Bu Yüzyılın En Önemli Enerji Kaynağı Olacak
Cengiz KARAKÖSE

26

Ebeveynlik Tutumları Çocuklarımızı Nasıl Etkiler?
Kübranur DURAN

29

Sonradan İl Olanlar
Bülent Gültekin AKINOĞLU

30

EDEBİYAT

Akar, Akar...
Fatih TÜRKOĞLU

34

Doğanın Uyanışı Cemre
Beril ÇAKMAKÇI

36

Ö. Lü Olmak Ya Da Olmamak
Sinan KAYALIGİL

37

Çocukluk Büyüdük
Güven GÜRBÜZ

40

Duraksamasız
Alp OLCAY

41

ÖYKÜ

Milletvekili Adayı
Rafet AYDOĞAN

42

BAHARIN UMUDU, KADINLARIN GÜCÜ VE 30 YILLIK DAYANIŞMA

Fatih Fethi AKSOY - Çiğdemim Derneği YK Başkanı

Sevgili Komşularımız,

Mart ayı, yalnızca takvimde bir değişim değil; umudun yeniden filizlendiği, toprağın nefes aldığı, kalplerimizin tazelandığı bir başlangıçtır. Bahar, bize her yıl yeniden şunu hatırlatır: **Hayat, dayanışmayla güzelleşir.**

8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü ise bu başlangıcın en anlamlı duraklarından biridir. Emeğiyle, bilgeliğiyle, üretkenliğiyle ve cesaretiyle yaşamın her alanında var olan kadınlar; mahalle kültürümüzün, dayanışmamızın ve ortak geleceğimizin temel direğidir.

Çiğdem Mahallesi'nde yıllardır süren komşuluk bağlarının, gönüllülüğün ve paylaşmanın arkasında kadın emeğinin görünür ve görünmez katkısı vardır. Bu vesileyle tüm kadınların **8 Mart'**ını saygıyla selamlıyor; eşit, adil ve özgür bir yaşam idealini birlikte büyütmeye devam edeceğimizi bir kez daha vurguluyoruz.

Bu yıl bizim için ayrı bir anlam taşıyor.

Çiğdemim Derneği olarak 30. yılımıza doğru ilerliyoruz.

Otuz yıl...

Bir mahalleye kök salmak, çocukların büyüdüğünü görmek, gençlerin umutlarına eşlik etmek, büyüklerimizimizin deneyimini paylaşmak demek.

Otuz yıl; dayanışma demek.

Otuz yıl; birlikte üretmek, birlikte direnmek, birlikte sevinmek demek.

Baharın tazeliğiyle 30. yılımıza hazırlanırken, geçmişimizin birikimini geleceğin heyecanıyla buluşturuyoruz.

Daha çok komşu, daha çok genç, daha çok gönüllü ile; kültürden sanata, eğitimden spora uzanan çalışmalarımızı büyütmeyi hedefliyoruz.

Çünkü biz inanıyoruz ki:

Bir mahalle, kadınları güçlü ise güçlüdür.

Bir mahalle, gençleri umutlu ise geleceğe güvenle bakar.

Bir mahalle, dayanışma içindeyse bahar her mevsim sürer.

8 Mart'ın eşitlik ve hak mücadelesi ruhunu, baharın umut veren enerjisini ve 30 yıllık birlikteliğimizin gücünü selamlıyoruz.

Nice baharlara, nice 30 yıllara...

MART AYI ÖNEMLİ GÜNLER, HAFTALAR VE OLAYLAR

Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

• 1 Mart 2003

ABD'nin Türkiye toprakları üzerinden Irak'ı işgal etmesine olanak tanıyan tezkere TBMM'de reddedildi.

• 1-7 Mart

Yeşilay Haftası

Girişimcilik Haftası

• 3 Mart Dünya Yaban Hayatı Günü

1847: Telefonun mucidi

Alexander Graham Bell dünyaya geldi.

1878: Osmanlı Devleti ile Rusya arasında Ayastefanos (Yeşilköy) anlaşması imzalandı.

1903: Beşiktaş Jimnastik Kulübü kuruldu.

1924: Tevhid-i Tedrisat (Öğretim Birliği)

Kanunu çıkarıldı. Hilafet kaldırıldı. Şeriye ve Evkaf Vekâleti ile Erkan-ı Harbiye-i Umumiye Vekâleti kaldırılmış; yerlerine Diyanet İşleri Başkanlığı; Vakıflar Genel Müdürlüğü ve Genel Kurmay Başkanlığı kurulmuştur. Osmanlı Hanedanı yurtdışına çıkarıldı.

2013: Arabesk ve halk müziği sanatçısı Müslüm Gürses (60) hayatını kaybetti.

• 4 Mart

1678: İtalyan Besteci ve keman virtüözü Antonio Vivaldi dünyaya geldi.

1852: Ukrayna asıllı Rus yazar Nikolay Gogol dünyaya geldi.

• 5 Mart

1934: Önceki milli eğitim bakanlarından Dr. Reşit Galip (41) hayatını kaybetti.

1941: Türkiye Cumhuriyeti'nin ilk Diyanet İşleri Başkanı Rifat Börekçi (81) hayatını kaybetti.

1953: Sovyetler Birliği Devlet Başkanı Joseph Stalin (75) hayatını kaybetti.

2013: Venezuela Devlet Başkanı Hugo Chavez (59) hayatını kaybetti.

• 6 Mart

1475: Rönesans döneminin İtalyan heykeltıraşı, ressamı, mimarı Michelangelo dünyaya geldi.

1920: Yazar Ömer Seyfettin (36) hayatını kaybetti.

• 7 Mart

1990: Gazeteci Çetin Emeç (55) bir silahlı saldırı sonucu hayatını kaybetti.

• 8 Mart Dünya Emekçi Kadınlar Günü

1944: Yazar Hüseyin Rahmi Gürpınar (80) hayatını kaybetti.

1948: Behçet hastalığını bulan Doktor Hulusi Behçet (59) hayatını kaybetti.

2021: Tiyatro ve sinema oyuncusu Rasim Öztekin (62) hayatını kaybetti.

• 9 Mart

1994: Amerikalı Yazar ve Şair Charles Bukowski (74) hayatını kaybetti.

• 10 Mart

1958: Amerikalı sinema oyuncusu Sharon Stone dünyaya geldi.

2008: Sinema sanatçısı Kenan Pars (88) hayatını kaybetti.

• 12 Mart

1921: İstiklal Marşı'nın Kabulü.

1971: TSK muhtıra verdi.

• 13 Mart

1910: Yazar Kemal Tahir dünyaya geldi.

• 14 Mart Tıp Bayramı

1879: Alman asıllı Amerikalı bilim insanı Albert Einstein dünyaya geldi.

1883: Marksizmin kurucusu Karl Marx (65) hayatını kaybetti.

MART AYI ÖNEMLİ GÜNLER, HAFTALAR VE OLAYLAR

Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

- **15 Mart** Dünya Tüketici Hakları Günü
1888: Gazeteci Yazar Refik Halit Karay dünyaya geldi.
1921: Osmanlı Sadrazamlarından Talat Paşa (47) Berlin'de öldürüldü.
- **16 Mart**
1920: İstanbul, İtilaf Devletleri (İngiliz ve Fransız kuvvetleri) tarafından işgal edildi.
1921: Türkiye ile Sovyetler Birliği arasında dostluk (Moskova) anlaşması imzalandı.
- **18 Mart**
Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü
Yaşlılara Saygı Haftası
1981: Sinema sanatçısı Cahide Sonku (62) hayatını kaybetti.
1995: Sinema ve tiyatro sanatçısı Sadri Alışık (70) hayatını kaybetti.
- **19 Mart**
1955: Amerikalı sinema oyuncusu Bruce Willis dünyaya geldi.
- **20 Mart**
1971: Gazeteci Yazar Falih Rıfkı Atay (77) hayatını kaybetti.
- **21 Mart**
Uluslararası Irk Ayrımı ile Mücadele Günü
Dünya Ormancılık Günü
Ekinoks (gündüz-gecenin eşit olduğu gün)
Nevruz Bahar Bayramı
Dünya Şiir Günü
1685: Alman besteci Johann Sebastian Bach dünyaya geldi.
1973: Aşık Veysel (79) hayatını kaybetti.

- **23 Mart** Dünya Meteoroloji Günü
1842: Fransız Yazar Stendhal (59) hayatını kaybetti.
23 Mart-01 Nisan 1921: İkinci İnönü Savaşı
- **24 Mart**
1905: Fransız yazar yazar Jules Verne (77) hayatını kaybetti.
Yaşlılara Saygı Haftası
- **26 Mart**
1827: Alman besteci Ludwig Van Beethoven (57) hayatını kaybetti.
1995: Sinema sanatçısı Belgin Doruk (59) hayatını kaybetti.
- **27 Mart** Dünya Tiyatrolar Günü
1945: Roman yazarı Halit Ziya Uşaklıgil (77) hayatını kaybetti.
- **28 Mart**
1868: Rus yazar Maksim Gorki dünyaya geldi.
- **30 Mart**
1853: Hollandalı ressam Vincent van Gogh dünyaya geldi.
- **31 Mart**
1596: Fransız filozof, matematikçi ve bilim insanı René Descartes dünyaya geldi.
1732: Avusturyalı besteci Joseph Haydn dünyaya geldi.
31 Mart-05 Nisan: Kütüphane Haftası

MART AYI FIRTINALAR TAKVİMİ

Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

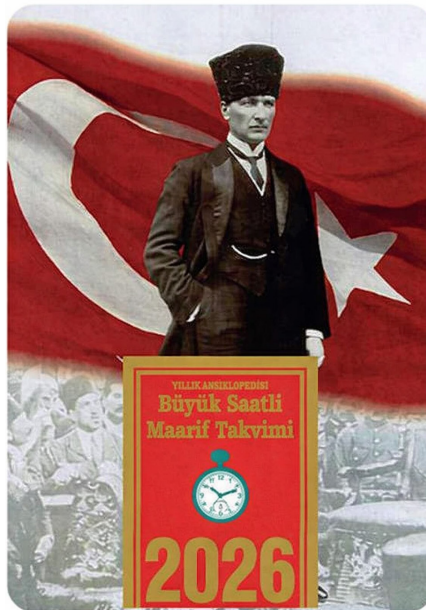
Değerli Dostlar,

Çok uzun yıllardan beri, belirli iklim olayları, hemen her yıl aynı tarihlerde (belki bir iki gün farkla da olsa) hiç şaşmadan tekrarlanmaktadır. Eskiler bunlara uygun isimler vermişler ve işlerini planlarken bu tarihlere dikkat etmişlerdir. Bilgisayarlar ve akıllı telefonların henüz hayatımıza böylesine yoğun bir şekilde girmediği dönemlerde, neredeyse her evin duvarlarında asılı olan **Saatli Maarif Takvimlerinde**, anılan iklim olayları gün gün yer almaktaydı.

Biz de **Çığdemim Derneği** olarak, iş ve tatil planlamalarında komşularımızın yararlanabileceğini düşünerek her ay düzenli bir şekilde, o ay içinde beklenen fırtınaların takvimini yayınlıyoruz.

(Kaynakça: [Toprak Ana Platformu](#) ve [Turksail](#))

Fırtına Adı	Fırtına Tarihi	Gün
Fırtına	1 Mart	1 Gün
3. Cemrenin Düşmesi (Toprağa)	6 Mart	1 Gün
Kocakarı Soğukları (Berdül'acüz)	11 Mart – 18 Mart	7 Gün
Hüsün Fırtınası	12 Mart	1 Gün
Fırtına	15 Mart	1 Gün
Koz Kavuran Fırtınası	23 Mart – 24 Mart	2 Gün
Çardak Fırtınası	26 Mart	1 Gün
Fırtına	29 Mart – 30 Mart	2 Gün

FOTOĞRAFLARLA ÇİĞDEM MAHALLESİ

Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

Çiğdemim Derneği olarak, Çiğdem Mahallesi'nin görsel arşivini oluşturmak amacıyla Facebook'ta kurduğumuz **"FOTOĞRAFLARLA ÇİĞDEM MAHALLESİ"** grubuna gönderilen fotoğraflardan bazılarını bu köşede paylaşmaya devam ediyoruz.

Halen **üye sayısı 917**'ye ulaşmış olan söz konusu Facebook grubuna tüm komşularımızın katılımını ve kendilerinde bulunan ya da yeni çektikleri arşivlik mahalle fotoğraflarını (mümkünse yer ve tarih bilgisi ile birlikte) burada paylaşmalarını bekliyoruz.

Sayın Işıl Bektaş'ın

*"Sevgi, Saygı Ve Minnetle Anıyoruz.
Ulu Önderimiz Atatürk'ü...10 Kasım 2025... Mavikent Sitesinden.."* Notuyla Yaptığı Paylaşım.

Halen yıkımı devam eden

Atrium İş Merkezimizin Sayın Fatih F. Aksoy tarafından 18.08.2024 tarihinde Mavikent Sitesinden çekilmiş fotoğrafı

Halen Yıkımı Devam Eden
Atrium İş Merkezi'ne Ait Sayın Deniz Gür'ün
23.08.2024 Tarihli Paylaşımı

Sayın Murat Akbulut'un
"Hüner Apartmanından Odtü Müstakil Evler"
Notuyla 25.08.2024 Tarihinde Yaptığı Paylaşım

FOTOĞRAFLARLA ÇİĞDEM MAHALLESİ

Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

Sayın Ali Çağlar Çelikcan'ın
 “Yeni Esenkent Sitesi, Şimşek Bloktan
 Bir Kış Akşamı Manzarası. 19 Aralık 2021”
 Notuyla Yaptığı Paylaşım.

Sayın Fidan Baysan'ın
 “2018 Fen Lisesi Yatakhane Yenileme İnşaatı”
 Notuyla 23.08.2024 Tarihinde Yaptığı Paylaşım.

Sayın Fidan Baysan'ın
 “2024 Fen Lisesi yenilenmiş hali” notuyla
 23.08.2024 tarihinde yaptığı paylaşım.

MAHALLE GRUBU

**Facebook Grubuna Katılın
ve Mahalle Fotoğraflarınızı
Paylaşın!**

facebook grubuna tüm komşularımızın katılımını ve kendilerinde bulunan ya da yeni çektikleri arşivlik mahalle fotoğraflarını (mümkünse yer ve tarin bilgisi ile birlikte) burada paylaşmalarını bekliyoruz.

Tüm komşularımızı bekliyoruz!

917 üye

KİTAP DOLU BİR EV, KİTAP DOLU BİR BAHÇE!

Sevda YÜKSEL

OĞUZ TANSEL KÜTÜPHANESİ'NDE AYNI DİLEKLERLE BULUŞTUK:

“Kitap dolu bir ev, kitap dolu bir bahçe!”

Ben Samsun'da geçen çocukluk yıllarımdan kitaplık adı altında okul kitaplıklarını, kütüphane olarak da **İl Halk Kütüphanesini** anımsıyorum. Onlar kitapları çok seven bir çocuk da olsam belleğimde “**keyifli, sıcak**” ortamlar olarak kalmadı. Kırk yıl önce okul kitaplıkları okulun izbe köşelerinde, kendi haline terk edilen yerlerdi. Halk kütüphanesindeki görevlilerse, bizleri sürekli sessiz olmamız konusunda uyarıcı asık yüzlü insanlardı. O günden bugüne kuşkusuz çok yol alındı. Bunu **Çiğdemim Derneği Oğuz Tansel Kütüphanesi**'nde **Şehit Cihan Bayık Orta Okulu** öğrencileriyle “**Kütüphanede Yazar-Çocuk Buluşması**” adı altında bir araya geldiğim zaman diliminde bir kez daha gördüm. Burada, varsıl bir kitaplığın yanı sıra hazırlanan etkinliklerle de çocuklara ve gençlere aydınlık kapılar aralanıyor. Bu buluşmayı planlayan/hayata geçiren **Meliha Bilge Hanım**, güler yüzü ve içtenliğiyle bize kendimizi evimizde hissettirdi. Öğrencilerini kütüphaneye, yazarla, kitapla buluşturmayı öncelikli gören öğretmenlerimizi de bu değerli çabalarından ötürü içtenlikle kutluyorum. Var olsunlar.

Ancak bugün çocuklarla kitapların arasına giren kimi engeller var ki onları aşmak zorundayız.

Oğuz Tansel Kütüphanesi'nde **Konfüçyüs**'ten alıntılanarak “**çiçek dolu bir bahçe, kitap dolu bir ev**” diyerek buluştuğum öğrenciler bir yandan içimi umutla doldurken diğer yandan ise beni düşündürdü. “**Kimler kitap okumayı seviyor?**” dediğimde gönlüm bütün parmakları havada görmek isterdi. Öyle olmadı. Öyleyse kitaplarla çocukların arasına nelerin girdiğini sorgulamak zorundayız. Test çözerken okuduğu paragrafları kitap okumakla eş gören öğrencimiz, bu konuda önemli bir noktaya parmak bastı. Testlerle boğuşmak zorunda bıraktığımız çocuklarımız kuşkusuz kaybımızdır. Bizler okulla ev arasına hapsettiğimiz çocuklarımızı kitapların dünyasına çekebilmeyi başardığımızda... Kilit sözcük **başarmak**... Söyleşimiz sırasında dile geldiği gibi çocukları “**sevebilecekleri kitaplar**”la buluşturabilmek bu konuda çok önemli bir adım olacaktır. Sevebileceği kitapların adı koymak, çocuğun kendini tanımasıyla mümkündür. Bir zincirin halkaları gibi birbirine eklenecek bu “**-malı/meli**” ya da “**-caktır/cektir**” ler düşünerek, sorgulayarak, çözümler arayarak çıkacağımız yolda bizleri (hepimizin bildiği o hikayede olduğu gibi) sahildeki deniz yıldızlarını toplayıp denize atan insanlardan kılacaktır ki ne mutlu bize.

Oğuz Tansel Kütüphanesi gibi kütüphanelerin ülkemizin her yeri için örnek olmasını ve sayılarının artmasını dilerim.

RAMAZAN SOFRALARININ VAZGEÇİLMEZİ: ÇORBA

Vecdi SEViÇ - Gökkuşuğu Sitesi

Sermet Muhtar Alus, 20. yüzyılın başlarındaki İstanbul yaşamını günümüz okurunun öğrenmesini sağlayan yazarlarımızdandır. **Sermet Muhtar Bey**, gençliğini babasının paşa konağında geçirmişti. Kentin artık kalmayan kaldırım taşları arasında okurlarını gezdirir, sokaklardaki yaşamı gözünüzde canlandıracağınız satırları okurdan esirgemez, sonunda da lezzet sofrasında mola vermenizi sağlardı. O dönemin ramazan sofralarını da günümüze taşımakta **Ahmet Rasim** ustadan geri kalmazdı.

Ondan konaklardaki “iftarların şatafatını dinleye dinleye kulaklar dolar, yutkuna yutkuna dudaklar yalanırdı.” Aç olmasanız bile iştahınız kabarırdı.

Anlattığına göre, “çeşidi sayısız çerez kısmı ortadan kalkar kalkmaz dört beş türlü çorba: şehriyesi, zerzevatlısı [sebzeli], terbiyelisi, işkembelisi...” servis edilmeye başlandı.

Mahmut Muhtar Paşa’nın Hukuk Mektebi mezunu oğlunun listesindeki işkembe çorbasının gözden düştüğü dönemde **Sermet Muhtar Bey** yirmili yaşlarının başındaydı. Ankara valilerinden Kurtuluş Savaşı’na karşı takındığı tavırla bilinen **Muhittin Paşa**’nın oğlu aynı yılların yazarı **Refii Cevat Bey**’in, “hindi derisi ile yapılmış işkembe çorbasının” iftar sofralarına konuk olmasını ironik üslubuyla aktardığı köşe yazısını Milliyet gazetesinden okumuştum.

Hindi derisinden çorba olur mu? demeyin. Türkiye Avrupa Birliği’nin kapısına dayandığımız günlerde işgüzarların kokoreç lezzetini ortadan kaldırma girişimleri gibi II. Meşrutiyetin ilanı ile İstanbul sosyetesinde de işkembe “mundar” sayanlar ortaya çıkınca, bir dönem konakların mutfaklarında hindi derileri işkembenin yerini almaya başlamış. Hindi derisine “işkembe” demenin bir benzerini **etsiz çiğköfte** modasıyla günümüze de taşıma becerisi gösterdik.

Hindi derisinden çorbayı denemeyi okura bırakıp iftar sofralarının vazgeçilmezi çorbanın yazın dünyasındaki izlerine dönelim. Kurtuluş Savaşı yıllarındaki Karagöz gazetesi yayıncısı **Burhan Cahit [Morkaya] Bey**, II. Meşrutiyeti izleyen günlerin iftar sofrasındaki “nefis et suyu ile yapılmış kuzu ciğerli çorbasına” kaşık sallayanlardandır.

Konakların iftar sofralarında ana yemeklere geçiş sinyali ortaya gelen **Enderun yumurtasıdır**. **Ahmet Rasim**’in gözde lezzetleri arasındaki Enderun yumurtasının özelliğini odun kömürünün küllemiş ateşinde macun kıvamına varıncaya kadar pişirilen soğan oluşturur, buna **geyik pastırması ya da sucuk** ekleyerek damaklarda iz bırakacak tada erişebilirsiniz. Meraklısına not: Sarayın geyik pastırmasının hası Ankara Nallıhan’dan getirilmiştir.

Ahmed Rasim
(Çarşıktar: Mehmet İsmail, Aydın, 1979)

Çorbalar, konaklarda kapalı kalmamış **Ahmet Rasim**’in şiirindeki gibi hastaya, yoksula güç vermiştir:

*Kana kuvvet göze fer batna cilâdır çorba
İllet-i cû’a deva mahz-ı gidâdır çorba
Sağlara, hastalara aynı şifadır çorba
Ağniya dostu, muhibb-i fukarâdır çorba
Hâsılı hâhiş ile ekle sezâdır çorba”*

[Son iki dizeyi günümüz sözcüklerine aktarıp devam edelim:
“Zenginlerin dostu, fukaranın sevgilisidir çorba / Hasılı iştahla yenilmeye layıktır çorba.]

RAMAZAN SOFRALARININ VAZGEÇİLMEZİ: ÇORBA

Vecdi SEVİĞ - Gökkuşığı Sitesi

Vehbi Koç, Hayat Hikayem’de 1920’li yıllarda damağında iz bırakan çorbayı anlatır:

“İlk yolculuğumda [Kastamonu] Ecevit’ten geçtiğimiz geceyi hiç unutamam. ...Geç vakit İsmail Efendi adında birinin evine indik. İsmail Efendinin evinde yediğimiz yemeklerin tadı damağımdadır. O akşam içtiğim yoğurtlu çorbayı hiç unutamam.”

Vehbi Koç’un içtiği çorbadaki malzemeler ile İlhan Berk’in Galata’sındaki 1982 tarihli “Masa Yemek Tarifesi”de 175 gramı 30 kuruş olan yayla çorbanın malzemeleri tabii ki farklıydı. Vehbi Koç’un kurduğu Divan Oteli aşçılarının Eskimeyen Tadlar’da “Pirinci ayıklayın süzün...” diye başlayan reçetenin, kentleşmiş yoğurt çorbası ile İsmail Efendi’nin evindeki çorbanın ana malzemesi farklıdır. Anadolu’da yoğurt çorbasının hası **gendime** diye de bilinen aşurelik buğdayla yapılırdı, köylerde pirinçle çorba kaynatmak 20. yüzyılın başlarında akla bile gelmezdi.

Bu nedenle de Mahmud Nedim bin Tosun’un 1898 tarihli Aşçıbaşı kitabında, “*Keşkek tabir edilen buğday veya dövme temizce yıkanıp tencereye sadece su ilavesiyle oturtulur...*” diye başlayan “ayran çorbası”, Vehbi Koç’un konakladığı evdeki çorbanın bir benzeridir.

Çanakkale Kilitbahir doğumlu piyade mülâzımı [teğmeni], Mahmud Nedim bin Tosun, Muş’un Bulanık kazasında 75’inci alayının 1’inci taburunun 3’üncü bölümünde görevli olduğu sırada annesinden öğrendiği yemekleri yazıya döktüğü kitabında on beş farklı çorbanın reçetesine yer vermişti. Bunlar arasında, (Burhan Cahit Morkaya’nın sözünü ettiği) **ciğer çorbası**, **ekşili loğusa çorbası**, **kuzu içi çorbası** günümüzde tariflerine kolay rastlanılmayanlar arasındadır. “Silah arkadaşlarına bir hizmeti fiiliye [askerlik hizmeti]” olarak yazdığı kitabındaki balık çorbası tarifini deneyerek başarı olduğumu da belirtmeden geçmeyeyim.

Fahriye Hanım 1907 tarihli Ev Kadını kitabında ise toplam 25 çorba tarifi aktarmaktadır. Bunlardan, “Elli adet ıstiridye içini kaynar suya atıp, arada bir karıştırıp, 3-4 dakika kaynatmalı, muahheren, indirup, karıştırıp süzmeli” diye başlayan ıstiridye çorbası tarifini günümüzde yapana rastlamadım.

Çorba her yaşın her mevsimin lezzetidir. İspanyol ressam Goya, Dos Viejos Comiendo Sopa (**Çorba İçen İki İhtiyar**) tablosunu Şubat 1819’da satın aldığı evin duvarına yapmıştı. Evin duvarlarına 1824 yılına kadar 14 tablo ekledi. 1873 yılında tuvale aktarılan Çorba İçen İki İhtiyar tablosu halen Madrid Prado müzesinde sergileniyor. 2010 yılında gittim ve gördüm, pek de sevdim. Tabloyu görmeye gitmeden İspanyolların meşhur soğuk çorbalari **Gazpacho’yu** mideye indirmiş, “nerede bizim cacığımız” demiştim bile.

Goya duvara resim yaparsa Can Yücel de Sevgi Duvarı’na dizelerini yazar:

*Ben bi kadın, kaçarsam sen n’aparsın?
Zor bulun başka kadın!
Benden güzel yar bulaman,
Çorbanı piş’irecek,
Sökükler’ni dikecek!*

BUZLU GÖZE

Önder YILDIRIM - Park Sitesi

Yanlış aklımda kalmadı ise 2010 yılının Aralık ayıydı. O zamanlar gazetede okuduğumuz bir haber dikkatimizi çekti. Bu habere göre Muş'un Varto ilçesinde **Buzlugöze Ziyaret Mezrası**'nda inşaat işçisi olan bir baba çocuklarını okutabilmek ve 4 km. uzaklıktaki okula giderken karşılaştıkları zorlukları ortadan kaldırabilmek için bir karar alıyor. Bir tanesini kendisine ayırmak suretiyle 20 civarındaki ineklerini satarak okul yaptırmaya karar veriyor ve okulu yapıyor.

Gazetede bu haberle beraber okuldaki öğrencilerin kullanacakları her türlü kırtasiye ve diğer malzemeye ihtiyaç olduğunu okuduktan sonra eşimle bu okula nasıl ulaşacağımızı araştırmaya başladık ve haberi yapan gazetede görev yörenin muhabirine ulaşarak gerekli iletişim bilgilerini aldık.

Biz hemen **Çiğdem**'de bulunan kırtasiye dükkanına giderek, ilkokulda kullanılacak kırtasiye malzemelerinden oluşan büyük bir koli hazırlayıp muhabirden almış olduğumuz adrese gönderdik. Eşimle böyle bir fırsata sahip olmanın mutluluğunu yaşıyorduk. Aradan bir hafta veya 10 gün geçmişti, biz yaptığımız yardımı yine bu okul için olmak kaydıyla yinelemeyi düşündük zira içimiz içimize sığmıyordu. Eşim ve ben emekliydik aldığımız emekli maaşının yetip yetmeyeceğini umursamadan yine kırtasiyeye giderek o çocukların okuyabileceği hikaye ve roman ağırlıklı olmak üzere yeni bir koli hazırlayarak adı **Buzlugöze Ziyaret Mezrası İlköğretim Okulu** olan babanın yapmış olduğu bir derslikli mezraya gönderdik. Heyecanımız ve sevincimiz sonsuzdu ve böyle bir imkana sahip olmanın sevincini yaşadık uzun süre.

2010 yılının Aralık ayının 30'unda Muş Varto'dan postaya verilen büyük boy bir torba zarfı geldi adresimize. Zarfı alıp heyecanla eşimin yanına koştum, zarfı açtık, içinde yedi adet küçük ama değişik süslerle bezenmiş zarflar, zarfların içinden de aynı bezenmeyle süslenmiş mektuplar çıktı. Bu mektuplar **Buzlugöze Ziyaret Mezrası öğrencilerinden** geliyordu. Bizim ne kadar duygu dolu, ne kadar heyecanlı ve sevinçli olduğumuz düşünülemez. Her birini tek tek okuduk bir daha bir daha okuduk, bu mektuplar defalarca okunacak mektuplardı. Zira bu mektupları yazarlar bir babanın ineklerini satarak o zamanlar 80 kişilik nüfusa sahip mezrada inşa etmiş olduğu bir okulun öğrencileriydi.

İneklerini satarak okulu yapan inşaat işçisinin 9 tane çocuğu vardı. Yaptırdığı okul sayesinde kendi kızının da aralarında olduğu **3 kardelen** üniversitede okuyup meslek sahibi olmuşlar. Bana gelen bu mektuplardan üniversiteli olanın satırlarını aşağıda aktarıyorum:

"Sayın Önder amca benim adım 12 yaşındayım. 5A sınıfındayım. Gönderdiğiniz her şey için size çok çok teşekkür ederim. Ben sizi hiç unutmayacağım. İnşallah sizde bizi unutmazsınız biz sağ olana kadar siz bizim amcamızsınız. Sizin gönderdiğiniz eşyaları gördüğümde çok sevindim. Tekrar gönderdiğiniz her şey için çok çok çok teşekkür ederim. Belki büyüdüğümde size ziyaret ederim inşallah. Allah size çok çok uzun ömürler verir. Eğer çocuklarınız varsa onlara çok çok selamlar. Sizi bir gün buraya bekliyoruz. Sizin bize verdiğiniz destekten dolayı çok teşekkür ederim ve Yeni Yılız kutlu olsun. Görüşmek dileğiyle Hoşçakalın. "

Eşimle birlikte imkanlarımız iyileştikçe çocuk okutma isteği doğdu içimizde zamanla ve bunu uygulamaya başladık. Aldığımız emekli maaşından pay ayırıyorduk. Bu konuda uygulama yapan kuruluşlara yardımda bulunmaya başlamıştık.

BUZLU GÖZE

Önder YILDIRIM - Park Sitesi

Bu satırlarda benim ve eşim **Leyla**'nın ne kadar heyecan içinde olduğumuzu tahmin edemezsiniz.

Aradan yıllar geçti ve yıl 2026 oldu. Evde bazı düzenleme yapıyordum . Bir anda 16 yıl önce bana gönderilen o kocaman torba zarfı buldum , açtım ve yine tekrar tekrar okudum. Yaşımın da verdiği hassasiyetle kendimi tutamadım ve ağladım ağladım. Zarfın içinde o okulda öğretmenlik yapan eğiticinin ve okulu yapan çocukların babasının telefon numarası vardı. Heyecanla onları aramaya karar verdim ve önce babayı aradım, ulaşamadım sonra öğretmeni aradım ve ona ulaştım, kendimi hatırlattım ve beni hatırladı, yardımcı olacağını söyleyerek babanın telefon numarasını göndereceğini söyledi. Gönderdiği telefon numarası bendeki ile aynıydı. Üzüldüm ama babanın numarasını yine çevirdim bu defa telefon açıldı , ben kendimi hatırlattım ve bana **“sizi unutmak mümkün mü”** dedi, uzun uzun sohbet ettik. Bana yanımda **“”** var dedi ve onu verdi. Mektup gönderenlerden biriydi o da. Duygu doluyum, sevinçten ne diyeceğini şaşırı bu koca adam, öyle güzel bir sohbete başladık ki sanki daha dün görüşmüşüz gibi. Liseyi bitirmiş yanlış anlamadım ise açık öğretimde okuyormuş. **3 Kardelen**'den biri olan ve yukarıda mektubunu yayınladığım kızımız, liseyi **Muş Şeker Anadolu Lisesi**'nde okumuş ve **Pamukkale Üniversitesi**'nde Dış Ticaret Bölümünü bitirmiş ve İsviçre'ye gitmiş. Bir diğeri hemşire olmuş ve Balıkesir'e gitmiş. Diğerlerini öğrenemedim, ama onları da öğreneceğim. Hayatta iken onları görmeyi, göremesem de nerede olduklarını ne yaptıklarını öğrenmek istiyorum. Benimle telefonda konuşan kızımız **“ben şimdi size o zaman olmayan ve üç sene sonra doğan en küçük kardeşimi veriyorum”** dedi . O da benimle o kadar güzel konuştu ki sanki beni tanıyordu, heyecanımı düşünebiliyor musunuz? Şu anda bu çocuklarımızın yaşına 16 ilave ettiğimiz zaman çoğu 24 ila 28 yaşında olmuşlardır.

Çocukların babasına ve benimle konuşan çocuklara telefonumu diğer kardeşlerine göndermelerini ve beni aramalarını istedim. Bana onların telefonunu vermeleri halinde onarı aramaktan mutluluk duyacağımı söyledim. Çok heyecanlıydım ve telefonu kapatmak istemiyordum, konuşmayı uzatmak uzatmak istiyordum. **Onların hepsini bulana kadar arayacağım ve uğraşacağım, umarım bu isteğim gerçekleşir, gerçekleşenler gibi.** Onları çok seviyorum. Böyle bir babayı ve yetiştirdiği çocukları tanımaktan..., bunu da ifade edecek kelimem kalmadı.

Yaşanmış ve belki de 16 yıl sonra yine yaşanacak böyle hikayeler olması dileğiyle. Hoşçakalın.

RUSYA'DA NE YAPTIM?

Turhan DEMİRBAŞ

2014 yılında **Çığdemim Derneği** ile **Moskova- St. Petersburg** gezisine rahmetli babamın vefatı sebebiyle katlamamıştım. Onur üyemiz **Timur Özkan** ile bu sefer buraları görmeye gittim. Soğuk ve kar engel olsada güzel bir gezi oldu. **Timur Bey**'in daha önce çalıştığı arkadaşlarıyla tanıştım ve onların bekâr evlerinde kaldım. Bu geziden tarihi yerleri görmek ve mesleki yerler varsa buraları gezmekti. Öğrenciyken benim kömür stajım Almanya **Köln**'e çıkmıştı ve **Milli Eğitim Bakanlığı**ndan pasaport alamamıştım. Oradaki görevli "**Moskava Linyit'lerine hiçbir ODTÜ öğrencisini göndermiyoruz**" diye bir bahane bulmuştu. Bu linyitler nerededir diye merak ettim ama göremedim. Fakat **Moskava** ve **Petersburg**'da şehrin içinde birçok faal **termik ve doğalgaz santrali** gördüm.

Bir de amacım **Marx, Lenin ve Engels** gibi tarihe geçmiş kişilerin heykellerinde fotoğraf çekti.

Kaldığımız eve yakın Leninski Bulvarındaki **Gorki Parkı** içerisindeki **Mineral Müzesi**'ne gittim. **A. E. Fersman** isimli bir bilim adamı tarafından kurulmuş. 135 bin parça eser sergileniyordu. **Timur Bey**'in hazırladığı gezi programımız;

RUSYA'DA NE YAPTIM?

Turhan DEMİRBAŞ

MOSKOVA

- 1. Gün** Ajet'le Vnukova'ya, Ev (Leninski 25, Bahadır/Nigar), Gorki Park (**Maslenitsa etkinlikleri**), Moskova Nehri, Gagarinski AVM (Aşan Süpermarket), Gagarin Meydanı, heykeli).
- 2. Gün:** Kremlin, Meçhul Asker Anıtı, Lenin Mozolesi, Kızıl Meydan, Aziz Vasil Katedrali, Moskova Nehri, Bolşoy Moskvoretsky Köprüsü, Gum Mağazası, Zaikonospassky Manastırı, Marks'ın heykeli, Bolşoy Tiyatısı, Lenin Kütüphanesi, Dostoyevski'nin heykeli, Yeni Arbat, Eski Arbat (Mezopotamya, Beyoğlu, Taksim, Marmaris, Kemer, Bosfor, İstanbul, restoranları), Puşin-Natalya Anıtı, Dış İşleri Bakanlığı, metrolar (Smolenskaya, Kievskaya, Oktabrınskaya), Azbuka Vkusa Süpermarket (15 bin adım).
- 3. Gün Vatan Savunucuları Bayramı (Erkekler Günü)** HASAN CERİT ile Lenin'in heykeli, Bagration ovskya (Garbuşka), Fili (Filion AVM),
- 4. Gün** BÜLENT PEKYER ile Serçe (eski adı Lenin) Tepesi (Üniversite), Novadeviçi (Nazım Hikmet'in mezarı), Çehov Müze Evi [Ul. Sadeyevo Kudrinskaya 6], Dostoyevski Apartman Müzesi [Ul. Dosteyevskogo 2], İzmailovo Kremli Kültür ve Eğlence Kompleksi, metrolar (Partizansakaya, Kurskaya).
- 5. Gün** Mineral Müzesi, Timur Frunze Sokağı, Büyük Petro'nun heykeli, Kızıl Ekim Çikolata Fabrikası, Kurtarıcı İsa Kilisesi, Engels'in heykeli.
- 6. Gün** Metro Komsomolskaya (Tri Vagzal - Leningrad, Kazan ve Yaroslavl, istasyonları).
- 7. Gün** Dinlenme
- 8. Gün** Ajet ile Ankara'ya

ST. PETERSBURG

- 6. Gün** Sapsan'la Moskovski Vagzal'a (4h), metrolar (Ploşad Vostaniya, Avtovo), Anna Ahmatova Gümüş Çağ Müzesi [Avtovskaya Ul. 14], Anna Ahmtova Müzesi Çeşme Ev [Liteyniy Ave. 53], Anna Ahmotav'nın heykeli [Shpalernaya Ul. 40A], Neva Nehri (Karşıda Krestiy Hapishanesi), Avrora Gemisi, Nevski Prospekt (Gostiniy Dvor AVM, Kutsal Kan Kilisesi, Kazan Katedrali, Literaturnoye Kafe, Ermitaj Müzesi, Fontanka Kanalı. Aniçkov Köpüsü, Sapsan'la Leningradski Vagzal'a (4h). [26 bin adım]

Modası Geçmeyecek Carmen

Pınar AYDIN O'Dwyer - Başak Sitesi

Librettosunu Henri Meilhac ve Ludovic Halévy'nin yazdığı, **Georges Bizet**'in bestelediği **Carmen operası** 7 Şubat 2026 akşamı **Ankara Devlet Opera ve Balesi**'nde yeniden sergilenmeye başlandı. Carmen'i tanıyalım:

Ortada onca baskın erkeğin öyküsü dolaşırken tek bir kadının, üstüne üstlük kendine ölümüne güvenen bir kadının öyküsünün erkek egemen görsel sanatlar mecrasını bunca etkilemiş olması ne şaşırtıcıdır! Ya da hiç de şaşırtıcı değil midir?

Konu elbette **Carmen**, öncülü **Lilith** olacak değildi ya, ne de olsa Lilith'den bahsetmek zinhar yasaktır! Eski Ahit'te (Tevrat ve Zebur) yazılana göre **Lilith** Âdem'in ilk karısıdır, onunla aynı anda yaratılmıştır, dolayısıyla ona eş değerdedir. Kelimenin her anlamıyla hem onun eşi hem de eşitidir. **Âdem**, her karara karışan, kendi fikri olan, özgür ruhlu **Lilith** ile baş edemez olur ve onun yerine kendisine munis bir eş bağışlanmasını diler. Böylece kendi kaburgasının uzantısı, ona bağımlı Havva boy gösterir. Gerisi malumunuz, **Havva**'nın da pek uslu olduğu söylenemez; **Adem**'e yasak elmayı sunan odur sonuçta.

Prosper Mérimée: Carmen

Biz Lilith'in öz torunu **Carmen**'e bakacak olursak onu bize ilk tanıtan Fransız Romantik Akım yazarı **Prosper Mérimée**'dir (1803-1870). Mérimée 1845'te yazdığı **Carmen** adlı kısa romanında **Don José** adlı askerin, önce kendisini kırmızı çiçek atarak taciz eden, ardından da gözünün içine baka baka aldatan çingene güzeli **Carmen**'i bıçaklayarak öldürüşü anlatılır. **Don José** ile **Carmen**'in arasında tutkulu bir aşk rüzgârı esmiş ama sonra **Carmen** istediğiyle beraber olduğunu saklamaya gerek bile görmemiş, ölümü göze alarak özgür olduğunu ilan etmiştir. Ezik ruhlu **Don José**'nin elinden gelense, kendisinin olmayı kabul etmeyen **Carmen**'i bıçaklayarak ortadan kaldırmaktan ibarettir.

Bu romanda **Mérimée** kim bilir belki "pek yakın dostu" Montijo Kontesi'nin kızı **Eugenie**'yi model almıştı. Ne de olsa **Eugenie**, dedikodulara göre babası olan **Mérimée**'nin karşı çıkmasına rağmen 3. Napolyon ile evlenip İmparatoriçelik tahtına çıkıveren akıllı, güçlü ve hırslı bir kadındı. Dahası rivayet olunur ki **İmparatoriçe Eugenie**'nin **Sultan Abdülaziz** ile de yakın bir arkadaşlığı olmuştu. Özetle **Eugenie** tıpatıp **Carmen** kişilikli idi. **Mérimée**, böyle bir kız yetiştiren **Montijo Kontesi** yetmezmiş gibi erkek kıyafetleriyle dolaşan kadın yazar **George Sand** ile de birlikte olmuştu. Malum, **Sand** daha

sonra romantik naif besteci **Frederick Chopin**'in koruyucu meleği olarak ona kol kanat germiş, "**erkek gibi**" diye tarif edilen bir kadındır. Dolayısıyla tüm bu biyografik bilgiler ışığında insanın aklına **Mérimée**'nin içindeki "**elinde tutamadığı o güçlü kadını**" yok etme arzusu **Carmen** romanında mı tezahür etmiştir, sorusu gelmektedir.

Nitekim **Mérimée**, olayları yazanın yani kendi gözünden anlattığı romanında konuya erkek açısından bakmıştır. Eserin içinde **Don José**'nin adının geçmediği tek sayfa yokken, **Carmen** satırlara bir girer, iki çıkar. Sonunda ölüp ilelebet yok olacakken, romanı sağlığında pek tutulmayan **Mérimée** ölüverir. **Carmen** ise küllerinden doğar ve **Georges Bizet**'nin (1838-1875) aynı adlı operasıyla o gün bugündür ölümsüzlüğe kavuşur. Böylece **Mérimée**, **Carmen**'i yok edememiş aksine meşhur etmiştir, diğer bir deyişle **Lilith**'in "**modası geçme**" duası tutmuştur!

Modası Geçmeyecek Carmen

Pınar AYDIN O'Dwyer - Başak Sitesi

Georges Bizet: Carmen

Gerçekten de **Carmen**, librettosunu **Mérimée**'den esinle **Henri Meilhac** ve **Ludovic Halévy**'nin yazdığı, **Bizet**'nin bestelediği dört perdelik bir opera olarak 1875'ten bu yana dünyada en sık sahnelenen eserlerden biri olagelmıştır. **Carmen operası**, 19.yy. sonunda geleneksel *"komik veya romantik opera"* türündeki opera anlayışından *"verismo" (gerçekçilik)* anlayışına geçiş döneminin ilk örneklerden biri olma özelliğine de sahiptir. Diğer bir deyişle sahnedeki **Carmen** gerçektir. O denli gerçektir ki artık kifayetsiz ve kıskanç erkeğin öyküsünün adı ilelebet **Carmen** olmuştur. Zira **Mérimée**'ye benzer şekilde birçok erkeğin içinde **Don José** ezikliği yatıyor olmalı ki **Carmen** sayısız eser ve yorumda defalarca **Don José** tarafından bıçaklanarak öldürülmüştür.

Gerçekten de **Carmen** sinemanın en fazla işlenen (yaklaşık 40 film) kadın karakteri olarak da başrolde. Bilinen ilk **Carmen** film, sinema tarihinin en başında 1907'de İngiltere'de çekilmiş ama akıllarda kalan ilk uyarlama 1909'da Fransız yönetmen **A. Calmettes**'in çektiği, adını operadaki meşhur Fransız havasından alan **L'Arlesiana** adlı film olmuştur. (Diğerleri için Bkz. Seçme Yerli ve Yabancı Sinema Uyarlamaları). Özetle birçok ülkeden ve bizden; çingene, zenci, terörist, dansçı veya gangster kimliğinde, tek mili birden **Carmen**'ler söz, müzik ya da dans eşliğinde beyaz perdeye aksetmiş durumdadır.

Carlos Saura: Carmen

Bu filmlerden **Carlos Saura**'nın Flamenko biçimindeki **Carmen**'i herhalde en unutulmaz olanıdır (Oyuncular: A. Gades, L. del Sol, P. Del Lucia ile soprano R. Resnik, tenor M. del Monaco, bariton T. Krause, 1983). Konusu bir dans grubunun danslı şarkılı **Carmen** gösterisi hazırlıkları sürecinde iki sanatçı arasındaki sancılı bir aşk öyküsüdür. Ana karakter romandaki gibi erkek, yani **Don José**, gösterinin koreografisini hazırlayan ve gösteride **Don José** rolünü oynayan sanatçıdır. Koreograf ile **Carmen** rolünü oynayan özgür ruhlu dansçı arasındaki ilişki aynı **Don José** ile **Carmen** arasındaki gibi, tutkulu aşk ve kıskançlık içeren bir ilişkidir. Olayların sonu da aynı şekilde noktalanır, koreograf kıskandığı genç dansçı kadını bıçaklayıp öldürür.

Film, günlük yaşam, temsil provaları ve romanla operanın konusu olmak üzere iç içe geçmiş üç boyutta ilerler. Hatta yer yer içine romandan replikler, operadan müzikler de serpiştirilmiştir. Özellikle **Bizet**'nin operasındaki melodilerin İspanyol *"buleria"* ritmine çevrilmiş ve gitara uyarlanmış hali ile yüksek enerjili Flamenko dansları **Mérimée**'nin romanında, **Bizet**'nin operasında anlatmaya çalıştığı, onca filmde verilmeye çalışılan tutkulu aşk duygusunu doruğa taşıyan, damardan veren biçimdedir.

Özellikle **Saura**'nın **Carmen**'ini izledikten sonra insanın içinden *"Ah Mösyö Merimée, şu modası geçmeyecek Carmen konusunu hiç açmayacaktın, insan kendi zayıf yanını böylesine açık etmez ki el aleme!"* demek geliyor.

Modası Geçmeyecek Carmen

Pınar AYDIN O'Dwyer - Başak Sitesi

Seçme Yerli ve Yabancı Sinema Uyarlamaları

- **Carmen** (sessiz kısa film). Yöneten ve Senarist: R. Walsh, Oyuncular: T. Bara, E. Linden, C. Harbaugh, 1915
- **A Burlesque on Carmen**. Yöneten ve Senarist: C. Chaplin, Oyuncular: G. Farrar, C. Chaplin, 1916
- **The Loves of Carmen**. Yöneten: R. Walsh, Senarist: HH. Caldwell, Oyuncular: D. del Rio, D. Alvarado, 1927
- **Carmen Jones**. Yöneten: O. Preminger, Oyuncular: H. Belafonte, D. Dandridge, P. Bailey, 1954
- **Altın Küpeler**. Yöneten ve Senarist: O. Aksoy, Oyuncular: Türkan Şoray, 1966
- **Çingene Güzeli**. Yöneten: O. Pekmezoğlu, Oyuncular: S. Ferdağ, U. Güçlü, 1968
- **Ateşli Çingene**. Yöneten: M. Erksan, Senarist: B. Oran, Oyuncular: T. Şoray, E. Hun, 1969
- **Prénom Carmen**. Yöneten: JL. Godard, Senarist: AM. Miéville, Oyuncular: M. Detmers, J. Bonaffé, 1983
- **Carmen. A Hip Hopera**, Yöneten: R. Townsend, Senarist: M. Elliot, Oyuncular: B. Knowles, M. Def, 2001
- **Carmen**. Yöneten ve Senarist: V. Aranda, Oyuncular: P. Vega, L. Sbaraglia, A. Dechent, 2003
- **U-Carmen eKhayelitha**. Yöneten ve Senarist: M. Dornford-May, Oyuncular: P. Malefane, A. Tshoni, 2005

KaynaklarKayux6d

1. Merimée P: Carmen. (Çev: Tiryakioğlu S), Oda Yayınları, 1985
2. Joe J, Theresa R (ed): Between Opera and Cinema, Routledge, Kindle Edition, 2002
3. Aydın O'Dwyer P: Opera Kitabı, Ankara, Akılçelen Kitaplar, 2015
4. Aydın O'Dwyer P: Opera Deyince Kadın, Kadın Deyince Carmen, Carmen Deyince Sinema, Psikesinema Dergisi, Sayı 11, 2017
5. Aydın O'Dwyer P: Carmen: Me too, Don José: He for he. Psikesinema Dergisi, Sayı 24, 2019

[Sanattan Yansılar](#) portalında 27.1.2026 tarihinde yayınlanmış ve izinle kullanılmıştır.

BİR ÇOCUK KİTABINDAN FAZLASI

Elif Sena AYHAN - Çiğdemim Derneği Bursiyeri

Alice Harikalar Diyarında genellikle bir çocuk kitabı olarak görülse de, yetişkin yaşamının birçok yönünü de yansıtır. Kitap; kuralların belirsiz olduğu, otoritenin kafa karıştırıcı olduğu ve zamanın düzen sağlamak yerine baskı yarattığı bir dünya sunar. **Lewis Carroll**, Harikalar Diyarı aracılığıyla yetişkinliğin bunaltıcı hissedilebileceğini gösterir.

Alice Harikalar Diyarında, **Alice** çevresindeki dünyayı anlamak isteyen meraklı bir çocuğu temsil eder. Sorular sorar ve yaşadıklarını anlamlandırmaya çalışır. Onun merakı masumdur. Harikalar Diyarı'ndaki diğer karakterlerin aksine, **Alice** başkalarını kontrol etmeye ya da katı kurallara uymaya çalışmaz. Sadece olanlara tepki verir ve deneyimlerinden öğrenir.

Harikalar Diyarı'ndaki diğer karakterler ise yetişkin hayatının farklı yönlerini temsil eder.

Beyaz Tavşan, yetişkin sorumluluklarını ve zaman baskısını simgeler. Sürekli zamanı düşünür ve geç kalmaktan korkar. Örneğin, **Alice** onu ilk kez koşarken ve saatine

bakarken görür ve peşinden gider. Bu durum, yetişkinlerin çoğu zaman merak ya da keyif yerine programlar ve görevler tarafından yönlendirildiğini yansıtır. **Cheshire Kedisi**, yönlendirme olmadan sunulan yetişkin bilgeliğini temsil eder. **Alice** ona hangi yoldan gitmesi gerektiğini sorduğunda, nereye gitmek istediğine bağlı olduğunu söyler. Bu cevap anlaşılırdır ancak yardımcı değildir. Yetişkin hayatında da insanlar çoğu zaman kulağa akıllıca gelen fakat gerçek sorunları çözmeyen tavsiyeler alırlar. Çılgın Şapkacı, yetişkinlikteki rutin ve tekrarları simgeler. Onun çay partisi hiç bitmez ve zaman ilerlemez. Çay partisi sahnesinde karakterler aynı hareketleri ve soruları tekrar ederler. Bu durum, anlamını yitirmiş olsa bile devam eden yetişkin rutinlerini yansıtır. **Kupa Kraliçesi** ise yetişkin yaşamındaki otoriteyi ve gücü temsil eder. Katı kurallar koyar ve küçük hatalar için bile ağır cezalar verir. Örneğin, oynanan bir oyun sırasında ufak hatalar için bile idam emri verir. Ancak emirleri çoğu zaman ciddiye alınmaz. Bu durum, yetişkin otoritesinin hem tehditkâr hem de çoğu zaman anlamsız olabileceğini gösterir.

Hikâyenin sonunda **Alice** rüyasından uyanır. Bu son, Harikalar Diyarı'nın bir **öğrenme deneyimi** olduğunu gösterir. **Alice** rüyaya meraklı bir çocuk olarak girer ve kendini daha iyi anlayarak çıkar. Diğer karakterler yetişkin hayatının karmaşasını temsil ederken, **Alice** merakını korur ve özgüven kazanır.

ŞEHRE NEFES MOLASI

Müjdem Demet YÜCELGEN - Balıkçı Apartmanı

Bolu her mevsim güzelliğini yaşamak için iyi bir hafta sonu kaçış rotası.

İlkbahar ve yaz aylarında, yeşil renk paletine turuncu ve kırmızı tonları karıştırmak isteyenler buraya. **Sonbaharda**, karların güneş ışığında eriyerek çam ağaçlarının dallarından süzülmesini izlemek isteyenler de buraya. **Tabii kış aylarında** kar ile buluşmak isteyenler de! Mevsim normallerine göre ılık günler geçirdiğimiz için kar görbilme umuduyla gün doğumunda yola çıkıyoruz; tanıdık yüzlerin dışında ilk kez tanışacağımız komşularımızla.

Abant Gölü Bolu, Mudurnu ilçesinde dağlar arasında bir doğa harikası bir göl. Tektonik bir göl sayılabileceği gibi heyelan set gölü de sayılabilir. Tektonik hareketler sonucu oluşan bir çukurun su dolması ile oluşmuş

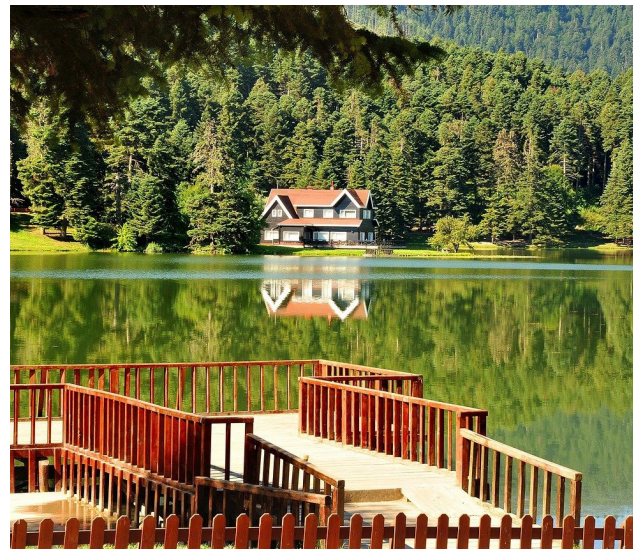

olduğunun savunulduğu gibi, tektonik hareketlerin sebep olduğu heyelanın bir derenin önünün kapatması ile de oluşmuş olduğu da savunuluyor.

Abant Gölü, Bolu'nun 34 km güneybatısında Abant Dağları üzerinde, İstanbul'a (Mecidiyeköy) 270 km, Ankara'ya (Kızılay) 230 km uzaklığı ile iki büyük şehir arasında bulunuyor. Gölün deniz seviyesine göre yüksekliği 1328 metre. Dağ kar ve yeraltı suları ile iki dereeden beslenen göl, fazla sularını Abant Çayı'na döküyor. En derin yeri yaklaşık 18 metre. Gölün çevresi ise

yaklaşık 7 km. Abant Gölü çevresi orman ve yaşam açısından çok zengin, sarıçam, karaçam, kayın, meşe, kavak, gürgen, söğüt başlıca ağaç türleri. Ayrıca Abant Gölü nilüferlerle dolu. Abant Gölü'nün etrafında ise **Abant Çiğdemi** bulunuyor. Türkiye'nin en özel tabiat parklarından biridir. Özellikle doğa severlerin, fotoğraf tutkunlarının ve şehir hayatından uzaklaşmak isteyenlerin ilk tercihleri arasında yer alıyor. Gölün yüzeyi 1.28 kilometrekare genişliğinde olması sebebiyle Batı Karadeniz'in en göz alıcı gölleri arasında yer alıyor. Yeşilin binbir tonunu keşfetme zamanı için İlkbaharı, serin dağ havası almak için Yaz'ı, sarı ve kırmızı yapraklar arasında romantik yürüyüş yapmak isterseniz Sonbaharı kartpostallardaki kar ile kaplı manzaraya tanıklık yapmak için Kış'ı tercih etmelisiniz.

Yaklaşık 2 saatlik otoyolun keyifli seyrini tamamladıktan sonra **Abant Gölü Tabiat Parkı**'na giden yola giriyorsunuz doğanın büyüğü hemen bizleri kucaklıyor. Yolculukların bence keyifli anlarından biri de şüphesiz efsane bir kahvaltının bizi bekliyor olması. **Akçaalan Köyü**'ndeki **Ladin Park** personelinin güler yüzlü karşılaması lezzetli sunumlara eşlik ediyor. Temiz dağ havasında hazırlanan bu ziyafet sadece enerji vermekle kalmadı keyifli anlara hazırlanmak için ideal bir başlangıç oldu. Dere kenarında sessiz sakin temiz doğa içinde aldığımız her nefes iyi ki dedirtti. Beyaz kardelenleri fotoğraflamak için dere kenarına indik. Karın büyüğüne tanıklık edemeyeceğimizi öğrenip üzülsek de her koşulda anı yaşamak için moralimizi bozmadık. Yol boyu yeni açılan tesislerle doğanın dahada katledildiğine tanıklık ederek ikinci durağımız **Tabiat Tarihi Müzesi**'ne **Cenk**'in önderliğinde girdik. **Cenk**'i ço-

ŞEHRE NEFES MOLASI

Müjdem Demet YÜCELGEN - Balıkçı Apartmanı

ğunuz tanıyorsunuz otizmli bir genç. **Derneğimizin gezi kolu başkanı** adeta Öncesinde araştırır yolu ezberler ve planlama yapar. Sosyal ilişkiler kurması resmen terapi. Sevgi dolu yüzler paylaşımlar engelleri aşmasına sebep oluyor. Bir kez daha iyi ki **Çiğdemim Derneği**.

2013 yılından bu yana hizmet veren müzede, tabiat parkı içerisinde bir kaza sonucu ölen veya donarak hayatını kaybeden hayvanlar içleri doldurularak sergileniyor. Sergilenen hayvanlar arasında; **geyik, karaca, ayı, yaban koyunu, çakal ve çeşitli kuş türleri** yer alıyor. Bunların yanı sıra Abant'ın florasını yansıtan çam ağaçlarından örnekler ve kozalaklarla yapılmış çeşitli süslemeler de müzede sergileniyor. Dışarıda bizi bekleyen yağmur gezmeye engel değil. Doğa her daim çok güzel. 2022 yılında atlı faytonların yasaklanmasıyla yerini elektrikli faytonlar almış çok da iyi olmuş. Mangal yasağının da gelmesi çevrenin kendi kendine rehabilite etmesine imkân tanıyor. Elektrikli faytonlar kişi başı 200 lira. Çamur etrafında yürümemize engel olunca faytonlarda bulduk kendimizi. Yaklaşık 40 dakikalık sürüşle tam bir tur attık beyaza hasret. Sonrasında **salep molası Abant'a karşı**.

Gölcük'e gitmek üzere yola çıkıyoruz. 30 Km. Sonra göknar, kayın, gürgen ağaçlarından oluşan seremoni bizi karşılıyor. Doğanın olağanüstü güzelliğiyle kaplı olan gölün hemen kenarında **Tarım ve Orman Bakanlığı**'nın "**Devlet Konukevi**" olan şirin bir yapı bulunmakta. Bu yapı ikonik manzarasını oluştururken her açıdan fotoğrafılamaya çabalyoruz. **Gölcük Tabiat Parkı**'nın merkeze olan yakınlığı ve ulaşım kolaylığı artıları. Son derece organize hizmet veren tabiat parkı, Abant'ın aksine tertemiz ve gerçekten de mevsimsiz yerlerden. Göl etrafındaki yolun, araç trafiğine kapalı olup yürüyüş ve bisiklet yolu olarak kullanılması da harika. Yaklaşık yarım saatlik keyifli yürüyüşümüze yansımaların yarattığı manzara eşlik ediyor. Hem ruhumuzu hem akciğerlerimizi beslediğimiz gezinin sonuna gelirken ayrılmak istemiyoruz **Gölcük**'ten.

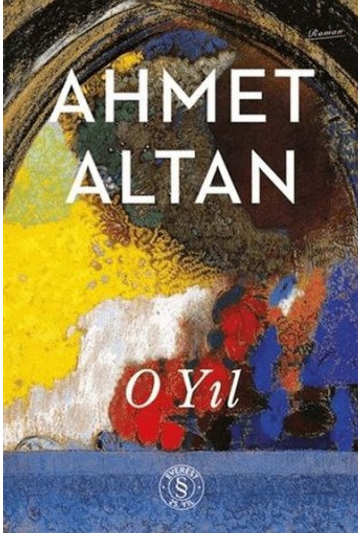
Şehre verdiğimiz kısa nefes molası yüzlerde tebessüme dönüşmüş bile. **Cenk** sonraki rotanın heyecanında şimdiden. **Otizm asla gezmeye engel değil. Öyleyse yollarda görüşmek üzere sağlıcakla kalın.**

Cenk'in Annesi M.D.Y.

O YIL AHMET ALTAN

Turhan DEMİRBAŞ - Başak Sitesi

Roman, iki ana ekseninde ilerliyor: Bir yanda **Çanakkale** cephesinde, vatani için kahramanca savaşan topçu subayı **Ragıp Bey**; diğer yanda ise cephe gerisinde, aynı “vatan” topraklarında yaşanan büyük trajedi. **O Yıl**, **Ragıp Bey**’in, aniden ortadan kaybolan ve “yanlışlıkla” tehciye sürülen Ermeni sevgilisi, başhemşire **Efronya**’yı bulmak için çökmekte olan bir imparatorluğun karanlık dehlizlerinde, umutsuz bir inatla çıktığı yolculuğu merkezine alıyor.

Ahmet Altan, **O Yıl**’da zaman, hafıza ve hakikat kavramlarını, günümüzde eski bir konakta yaşayan ve “gerçeği sadece ölülerin bildiğine” inanan **Osman** karakterinin tanıklığında yeniden kurguluyor. Cephedeki kahramanlık destanlarının, cephe gerisindeki “büyük günah” ve utançla nasıl iç içe geçtiğini ustalıkla gözler önüne seren roman, aynı zamanda yangınların ve yıkımın ortasında filizlenen bir başka aşkın (**Nizam ve Anya**) hikâyesine de yer veriyor. İki âşığın kaderi üzerinden bir imparatorluğun çöküşünü,

vicdanın ve insanlığın sınavını anlatan **O Yıl**, **Altan**’ın sarsıcı üslubuyla okurun belleğinde derin bir iz bırakacak.

Yıl 1915. **Conkbayırı** görkemli bir zafere hazırlanıyor. Herkes aynı soruyu soruyor birbirine: “**Çanakkale’den haber var mı?**” Toplumun bir hikâyesi olduğu gibi, yazgısı değişen her bireyin de yazılmaya değer bir hikâyesi var o günlerde...

Ahmet Altan, **O Yıl**’da, imparatorluğun her köşesinde ayrı bir ateşin yandığı günleri, çatışan fikirler, söylenemeyen cümleler, tutulamayan sözler üzerinden anlatıyor. Bir yanda iki kardeşin farklı uçlara savrulma hikâyesi, diğer yanda Türk subayı **Ragıp** ile sürgüne yollanan Ermeni hemşire **Efronya**’nın emirler, yollar, tren vagonları tarafından engellenen aşkı...

“**Ölüleriyle konuşan**” **Osman**’a, anlatılanları hem dinleme hem aktarma görevinin verildiği romanda, o çalkantılı dönemde yaşayanların zihnine girilerek çok sesli bir atmosfer yaratılıyor, tarihin girdaplı sayfaları bir kez de kurmaca evrende açılıyor. Gerçekleri ölüler biliyordu. **Osman** buna inanıyordu. “**Hayatı ölülerden öğreneceksin... Yaşayanlar hayat hakkında bir şey bilmiyor çünkü,**” demişti bir keresinde **Efronya**. Kapsısına ailesinin hizmetkârlarından birinin bıraktığı konserveleri yiyerek, dedesinden kalan eski usul entarisiyle odalardan odalara dolaşarak yaşadığı bu ıssız konakta yalnızca ölüleriyle konuşuyordu. Hayattan, canlılardan, bugünden vazgeçmiş, daima ileriye gitmek zorunda olduğu söylenen zamanın hoyrat zorbalığından kurtulmuştu, istediği her şeyi görebildiği, bütün sırları çözebildiği geçmişin içinde zamana hükmederek dolaşıyordu.

[Literaedebiyat](#)

İLLE DE ANKARA

Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

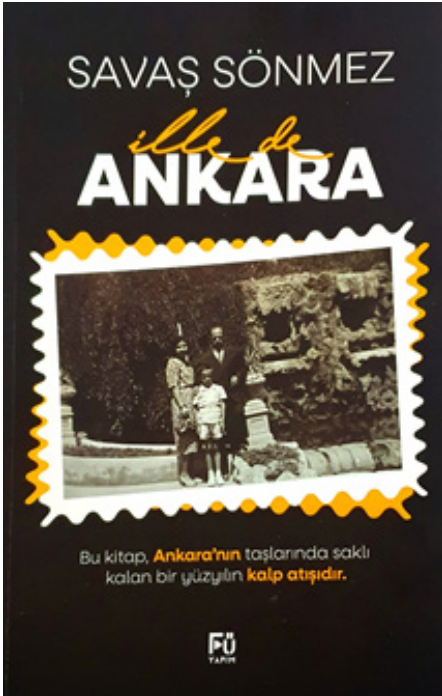
Bazı şehirler çok sevilir. **Ankara** ise farklıdır; çünkü bu kadim şehre sevdalanılır. Ona gönlünü kaptrınlar nereye giderlerse gitsinler, her daim ağızlarından “*İlle de Ankara*” sözleri dökülür.

Yeniden doğuşun simgesi olarak adı **Cumhuriyet**’le özdeşleşmiş olmasının yanında, çevresiyle birlikte binlerce yıllık bir tarihin merkezi ve tanığıdır **Ankara**. Hititlerden Friglere, Galatlardan Bizans’a, Selçuklulardan Osmanlı’ya kadar çok sayıda uygarlığın izlerini taşır. En sonunda ise tarihini “**Türkiye Cumhuriyeti’nin başkenti**” olmakla taçlandırmıştır. Bu zenginlik, şehri kültürlerin buluştuğı bir kesişim noktası haline getirmiştir.

Bir Kentin Bellek Kaybı

Ama ne yazık ki, bin yıllar öncesine dayanan geçmişinden arta kalanlar giderek yok olmakta, şehrin tarihi dokusu hızla silinip kaybolmaktadır. Bu nedenle, söz konusu mirasa dikkat çekmeye; sayfalara, kitalara taşıyarak farkındalık yaratmaya ve geleceğe aktarmaya çalışan kalemler, sadece yazar değil, aynı zamanda tarihin korunması görevini de üstlenmiş birer gönüllü kültür muhafızıdır.

Bir Ankara Sevdalısı: Savaş Sönmez

İşte o kalemlerden biri de, gerçek bir Ankara aşığı olan Yazar **Savaş Sönmez**’dir ki, *Sanattan Yansımalar*’daki yazılarını keyifle okuyoruz.

“Ankaralı Bulmacalar” isimli (bu türdeki ilk ve tek) bulmaca kitabının, “*Bu Ankara O Ankara Değil*”, “*Hani Ankara, Hangi Ankara?*”, “*Yine Ankara*” kitaplarının ve çeşitli dergilerde yayınlanmış onlarca makalenin yazarı **Savaş Sönmez**’in son kitabı olan “*İlle de Ankara*”, geçtiğimiz Ekim ayından itibaren kitabevlerinin raflarındaki yerini aldı.

“*İlle de Ankara*”da, Sayın **Sönmez**’in uzun yıllara dayanan birikimi, gözlemleri, **Ankara**’nın yok edilen ya da kimliksizleştirilen yapıları, bu konudaki uyarı ve önerileri, üç ana bölümde toplanmış sürükleyici yazılarla okuyucuya sunuluyor. Kitap bir yandan kentin kültürel dokusuna ve hafızasına ait parçaları bireysel anılar ile gö-

zler önüne sererken, bir yandan da yitip giden kamusal ve tarihi yapılar üzerinden bir yok oluşun hikâyesini anlatıyor.

Yazar kitabının arka kapağında şunları söylüyor:

İLLE DE ANKARA

Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

“Ankara... Cumhuriyetin kalbi, taşlarına kadar tarih kokan bir şehir. Ama her geçen gün belleğimizden bir parça daha siliniyor. Bu kitap sadece bir kent anlatısı değil; kaybolan yapılar, unutulan sokaklar ve eski dostların anılarıyla örülmüş bir hafıza defteri. Her sayfasında, bir taşın altında kalmış bir hikâyenin yankısı duyuluyor.

“Taşlarda Kalan Ankara”, kentin ruhunu korumaya çalışan bir yazarın yıllara yayılan gözlemleriyle, Ankara’nın kaybolan mimari hafızasını yeniden gün yüzüne çıkarıyor. Bu eser, geçmişin sessiz tanıkları olan binalara, sokaklara ve insanlara bir saygı duruşu... Çünkü kentler, sadece inşa edildikleri taşlarla değil; hatırlanan hikâyeleriyle yaşar.”

“İlle de Ankara” aynı zamanda, kentteki müzeleri, **Cumhuriyet** öncesinden günümüze kalan kamusal yapıları, tarihi hanları, bedestenleri, hamamları görmek isteyenler için bir el kitabı özelliği de taşıyor.

Kitapta, yirmi bir yıl önce postalanmış olup 26.10.2023 günü PTT’nin özel kuryesiyle **Ankara**’daki evlerine “**gecikmeli**” olarak teslim edilen iki mektubun çok anlamlı bir de hikâyesi var. Ama isterseniz bunun detayını kitaba bırakalım.

Esasen **Savaş Sönmez**’in çalışmaları, aynı zamanda ciddi birer uyarıdır. Şunu unutmamak gerekir ki; şehirler, karakteri olmayan, çok büyük, gökyüzünü kapatacak kadar yüksek yeni binalarıyla, içleri yapay çiçeklerle, ağaçlarla donatılmış bol sayıdaki alışveriş merkezleriyle değil, korunabilmiş geçmişleriyle ayakta kalır, anılır. Ankara’nın tarihini, taşlarına sinmiş **Cumhuriyet** ruhunu, başkent oluşuyla birlikte eğitim ve kültürle yoğunlaşmış ilk yıllarını, halkın ortak belleğinde yaşatmak, öncelikli bir yurttaşlık görevidir. Bu bilinçle kaleme alınmış olan “**İlle de Ankara**”, yalnızca geçmişini hatırlamak için değil, geleceği daha bilinçli şekillendirmek için de önemlidir.

Yazarın tüm kitaplarında ve yazılarında, rant uğruna **Ankara**’ya verilen her zararda canının acıdığı, tarihi değeri olan yapılar yok edildiğinde yüreğinin yandığını, kederlendiğini, öfkelenildiğini; yapılan tahribatı ve buna karşı hissettiklerini, sesinin yettiğince haykırdığını, farkındalık oluşturmak için çırpındığını görürüz.

Savaş Sönmez’in bir başka özelliğinin de, **Ankara** ile ilgili geniş arşivi ve koleksiyonu olduğunu düşünüyorum. Kitaplarında, 1945 yılında basılmış ilkokul birinci sınıftaki **Alfabe**’sinin, 1950’lerin başında ilkokulda dağıtılan “**Sınıf Bilgisi**” ve “**Ders Bilgisi**” isimli dergilerin, ilkokulda bindiği belediye otobüslerinin, banliyö trenlerinin, gittiği sinemaların biletlerinin fotoğraflarını görünce şaşırılmamak elde değil. Öyle anlaşılıyor ki, daha o zamanlardan, günün birinde yakın tarihimizle ilgili anılarını, gözlemlerini kitaplaştırmayı kafasına koymuş.

İLLE DE ANKARA

Suat ILGAZ - Hanedan Apartmanı

Benim de mezunları arasında olduğum (her ikisi de **Cumhuriyetimizin** ilk yıllarında inşa edilmiş birer anıt niteliğindeki eğitim kurumları olan) **İltekin İlkokulu** ve **Cebeci Ortaokulundan** (namıdiğer Dördüncü Ortaokul) büyüğüm **Savaş Ağabey'in**; **Ankara'nın** dününü, yok olmuş güzelliklerini anlattığı yazılarını, kitaplarını okurken, hele de o günleri geçmişte yaşamışsanız ve belirtilen yerleri biliyorsanız, siz de satırların götürdüğü zamanlara ve mekanlara doğru hızlı bir yolculuğa çıkar, anılarınızı tekrar yaşarsınız.

Kitabın Doğuş Öyküsü ve “İsim Amcalığı”

01 Mart 2025 tarihinde, **Ankara Çiğdem Mahallesi**ndeki **Çiğdemim Derneği** tarafından, **Oğuz Tansel Semt Kütüphanesi'nde** düzenlenen “**Kütüphanemizde Yazarlarla Söyleşiyoruz**” etkinliğinde, **Savaş Ağabey** ile **Ankara'nın** geçmişi ve bugünü üzerine keyifli bir söyleşi gerçekleştirmiştik. Sohbet sırasında, Ankara konulu yeni bir kitap üzerinde çalıştığını öğrendik. En son yayımlanan kitabının adı “**Yine Ankara**” idi. **Ankara'ya** olan bitmez tükenmez tutkusunu ve kitaplarındaki sürekliliği göz önünde bulundurarak, bu yeni kitabının isminin “**İlle de Ankara**” olmasının uygun olacağını kendisine naçizane önerdim. Bunu dikkate alacağını belirtti. **Bugün “İlle de Ankara”** kitabı elimizde. Ayrıca yine o söyleşi esnasında, söz konusu kitaba bir önsöz yazmamı rica ederek beni ikinci kez onurlandırdı. **Savaş Ağabey'e** teşekkürlerimi sunuyorum. Bu nedenlerle, “**isim amcası**” olduğum ve ayrıca önsözünü kaleme aldığım “**İlle de Ankara**” kitabının benim için çok ayrı ve özel bir yeri var.

Öte yandan, **Çiğdemim Derneği Edebiyat Topluluğu** olarak kütüphanemizde Sayın **Savaş Sönmez** ile gerçekleştirdiğimiz o tadı damağımızda kalan söyleşiyi, tam bir yıl sonra, **07 Mart 2026'da** tekrarlamayı planlıyoruz. Bu seferki söyleşimizin konusu, “**İlle de Ankara**” kitabı ve elbette yine “**Ankara**” olacak. Başkentimizin geçmişine ve bugününe dair yapacağımız bu yeni yolculukta tüm **Ankara tutkunlarını** da aramızda görmekten mutluluk duyarız.

Kendini *kitapta “doğuştan Ankaralı, giderek kentle ilgili ve gözlemci bir Ankaralı”* diye tanımlayan Sevgili **Savaş Ağabey'e** ellerine, kalemine, yüreğine, dimağına sağlık diyor; sevdalısı olduğu **Ankara'da**, sevdikleriyle birlikte esenlik, mutluluk, huzur, keyif içinde çok uzun yıllar geçirmesini ve pırl pırl hafızasıyla **Ankara'ya** dair daha nice eserler kaleme almasını tüm kalbimle diliyorum.

NOT: Bu yazı “Sanattan Yansımalar-Türkiye'nin Kültür Sanat Portalı”nda 23.02.2026 tarihinde yayınlanmıştır.

MİMARIN İHANETİ: BETONUN SUÇ ORTAĞI OLDUĞU O AN

Misem Mahi UÇUR - Çiğdemim Derneği Bursiyeri

Mimarlığı genellikle “iyileştiren”, “barındıran” ve “güzelleştiren” kutsal bir sanat dalı olarak pazarlıyoruz. Stüdyolarda ışığın geliş açısını, malzemenin dürüstlüğünü ve insan konforunu tartışıyoruz. Ancak gerçek şu ki; çizdiğimiz her çizgi bir iktidar kavgasıdır. Tasarladığımız her duvar bir özgürlüğü kısıtlarken, kurguladığımız her kör nokta potansiyel bir suça yataklık eder. Mimarlık masum değildir; o, insanı sadece barındırmakla kalmaz; aynı zamanda hapseder, gazetler ve modern dünyada bizzat kendi kullanıcılarına saldırır.

Scofield’ın Anatomisi: Bir Binayı Silah Olarak Okumak

Prison Break dizisinde **Michael Scofield**’ın vücuduna kazıdığı o devasa dövme, aslında modern mimarlık pratiğinin en büyük “**güvenlik açığı**” ve **utandırıcı**. **Scofield**, **Fox River**’ın planlarını derisine işlerken binayı bir “yuva” veya kamusal yapı olarak değil, aşılması gereken bir “**mekânsal engel**” olarak analiz ediyordu. Bu durum mimarlığın doğasındaki ironiyi ifşa eder: Bir binanın projesi, mimarın elinden çıktığı an sahibine ihanet etmeye başlar.

Mimarlık eğitimi bize havalandırma kanallarını “**hava sirkülasyonu**” için, asma tavanları ise “**tesisat gizleme**” için kullanmamızı öğretir. Oysa bir suçlu için havalandırma kanalları gizli birer cadde, asma tavanlar ise birer pusu noktasıdır. Mimar binayı inşa eder, ancak o yapının zayıf noktalarını asıl keşfeden kişi, o sınırları aşmaya çalışan “anti-mimar”dır.

Darphane’yi Soymak Değil, Geometriyi Çökertmek

La Casa de Papel’deki Profesör karakteri, klasik suçlu tanımından ziyade bir tür “**mekânsal analist**”tir. Darphane soygunu basit bir silahlı çatışma değil, binanın beton alınlığından kanalizasyon girişlerinin statik yüküne kadar uzanan bir geometri savaşıydı. Profesör, binanın tasarımcısının bile unuttuğu, statik hesapların arasında kalan o “**ölü boşlukları**” kullanarak sistemi içeriden çöktü.

Burada suç, binanın dışından gelmedi; bizzat binanın kendi plan şemasından, katı hiyerarşisinden ve “**güvenli**” kabul edilen çıkış noktalarından beslendi. Eğer bir yapının strüktürünü ve tesisat şemasını mükemmel şekilde biliyorsanız, o beton yığını artık sizi engelleyemez; aksine sizi koruyan bir zırha dönüşür.

Panoptikon’dan Akıllı Şehirlere: Şeffaf Zindanlar

18. Yüzyılda **Jeremy Bentham**’ın tasarladığı **Panoptikon** (merkezi bir kuleden tüm hücrelerin görülmesi) modeli, mimarlığın bir kontrol aygıtı olarak zirve noktasıdır. Bugün **Panoptikon** sadece hapishanelerde değil, “**akıllı şehir**” maskesi altında her köşe başında yaşıyor. Şeffaf cepheli plazalar, her metrekaresi kameralarla izlenen “**güvenlikli**” siteler ve açık ofis kurguları bizi aslında duvarları camdan olan devasa birer hücreye hapsediyor. Mimari artık bizi dış dünyadan veya doğadan korumuyor; bizi sistem

MİMARIN İHANETİ: BETONUN SUÇ ORTAĞI OLDUĞU O AN

Misem Mahi UĞUR - Çiğdemim Derneği Bursiyeri

için “görünür”, “denetlenebilir” ve “uysal” nesnelere haline getiriyor. Estetik bir cephenin arkasına gizlenmiş bu gözetleme kültürü, mimarlığın insan mahremiyetine karşı işlediği en sinsi suçtur.

Düşmanca Mimari: Betonun Bireye Saldırısı

Suç sadece insanlar işlemez; bazen binalar ve kentsel mobilyalar bizzat insana saldırır. “Hostile Architecture” (Düşmanca Mimari) denilen akım, mimarlığın etik olarak iflas ettiği noktadır.

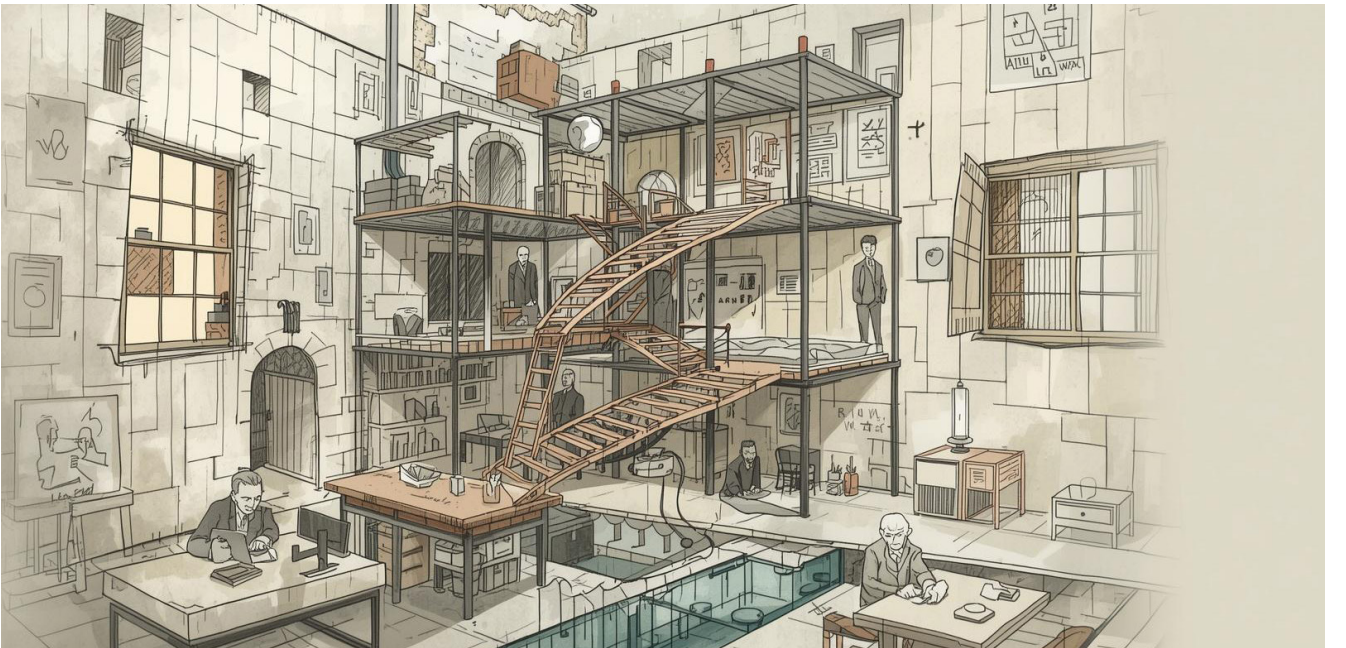
- Parklardaki banklara yerleştirilen o “estetik” görünümlü metal bölmeler aslında evsizlerin uzanmasını engellemek içindir
- Meydanlardaki eğimli ve rahatsız edici oturma birimleri, gençlerin orada fazla vakit geçirmesini önlemek için tasarlanmıştır.

Burada mimar, kalemini bir tasarım aracı olarak değil, bir dışlama silahı olarak kullanır. Şehir, belirli bir imtiyaza sahip sınıfa hizmet ederken; «öteki» gördüğü herkesi tasarımıyla döverek kamusal alandan kovar.

Sonuçta mimarlık, sadece teknik bir planlama ya da estetik bir kaygıdan ibaret değil. Gündelik hayatta önünden geçip gittiğimiz, içinde çalıştığımız ya da kahvemizi içtiğimiz o binalar aslında bizimle sürekli konuşuyor. Bazen bizi bir yere yönlendiriyor, bazen bir yerde durmamızı sağlıyor, bazen de bizi sessizce izliyor.

Popüler kültürdeki o dahi karakterlerin bize gösterdiği tek bir şey var: Hiçbir yapı görüldüğü kadar “tek boyutlu” değildir. Her duvarın bir hikayesi, her planın bir zayıf noktası ve her tasarımın gizli bir niyeti vardır. Önemli olan, içinde yaşadığımız bu beton dünyada çevremize sadece “bakan” değil, o çizgilerin altındaki anlamları da “gören” birer kullanıcı olabilmek. Çünkü bir binanın gerçek ruhu, mimarın kağıda çizdiğiyle değil, bizim o mekanın sınırları içinde kendimize açtığımız özgürlük alanıyla şekillenir.

DOĞAL GAZ, BU YÜZYILIN EN ÖNEMLİ ENERJİ KAYNAĞI OLACAK

Cengiz KARAKÖSE – Ande Sitesi

Çinliler 2 bin 500 yıl önce, topraktan sızan bir gazın yandığını fark edince, bunu çıkarmak için oldukça ilkel bir sondaj yardımıyla yaptılar. Sonrada çıkan gazı, bambu kamışlarından oluşan ve fazla uzun olmayan bir boru hattı yardımıyla, deniz kenarına kadar taşıdılar... Sahilde tarihin ilk brülörleri üzerindeki büyükçe tavaları doğalgazla ısıtıp, deniz suyundan tuz elde ettiler.! Ama **doğalgazın yaygın kullanımı, ancak bu yüzyılın başında gerçekleşti...**

Doğal gaz, çökel kayaların içine sıkışıp kalmış, mikroskobik ölçekte bitkilerin ve hayvanların, basınç altında gaza dönüşmüş halidir... Yüzde yüze yakın **metan gazı** olup, tıpkı petrol gibi 200 ile 400 milyon yıl önce oluşmuş, **enerji hammaddesidir**. Gözle görülmeyen ve kokusu olmayan ama yanıcı özelliği yüksek olan bir gazdır.! Bu önemli enerji kaynağı son 20 yılda, başka hiçbir enerji kaynağında yaşanmayan bir yükselişi yakaladı..! Dolayısıyla **1983'ten bu yana, tüketilmesi yüzde 75 arttı**. Doğal gaza talep bu denli büyüyünce, petrol ve kömürden sonra üçüncü enerji kaynağı olarak ortaya çıkmasına neden oldu... Eskiden gaz halinde iken, başka ülkelere gönderilmesi mümkün olmayan doğalgaz, günümüzde **sıvılaştırma teknolojisi** gelişince, deniz yoluyla uzak ülkelere bile taşınır hale geldi. Bunun için, eksi 162 dereceye kadar soğutulup sıvılaştırılan doğalgaz, daha sonra boru hatları aracılığıyla karada pompalanarak, ihtiyacı olan ülkelere ve de kalın cidarlı çelik küresel tanklara konularak, **denizden tankerlerle taşınır hale getirildi...**

Eskiden petrolün çıkarılması sırasında, kuyu çalışanlarında eziyet eden bir ürün olduğu için, yıllarca kuyu başlarında yakılan doğalgaz, **bugün geleceğin yakıtı oldu**.! Üstelik çevreye zararı petrol ve kömürden çok daha az olup, sıvılaştırılarak dizele de dönüştürülebiliyor artık. Daha da önemlisi, dünyada bol miktarda olması.! **Bugün bilinen rezervi, dünyanın 70 yıllık ihtiyacını karşılayacak düzeyde...** Tahmin edilen rezervi ise, **dünyaya 140 yıl yeteceği** söyleniyor... 7 yıl içinde kömürün ikinciliğini, elinden alacağı öngörülüyor. Hatta benzin kullanımının, büyük oranda yerini gaza bırakacağı ve kullanım oranının yüzde 70'lere ulaşacağı tahmin ediliyor... Özetle, **doğal gazın alternatifi enerjiler dâhil, tüm enerji kaynaklarından daha hızlı bir yükseliş göstereceği kesin...**

Bugün **dünya doğalgaz rezervinin yüzde 60'ı**, üç devletin elinde.!! Bunlar **Rusya, İran** ve küçük bir emirlik olan **Katar**..! Dünyanın en büyük enerji tüketicisi olan ABD, dünya doğalgazının yüzde 4,65'ine, Suudi Arabistan 4,38'ine sahip... Dünyadaki diğer doğalgaz rezervleri ise ancak yüzde üçü bulabiliyor. Çin ve Avrupa Birliğinde ise hiç doğalgaz yok.! Dolayısıyla **Çin, ABD ve AB, gelecekte enerji ihtiyacının yüzde 70'ini, ithal etmek zorunda kalacak**.! Bunun da büyük bir kısmı petrol değil, doğalgaz olacaktır... ABD bu nedenle, İran yönetimini devirmeye çalışıyor. Çünkü uzun yıllar, çok fazla doğalgaza ihtiyacı

DOĞAL GAZ, BU YÜZYILIN EN ÖNEMLİ ENERJİ KAYNAĞI OLACAK

Cengiz KARAKÖSE – Ande Sitesi

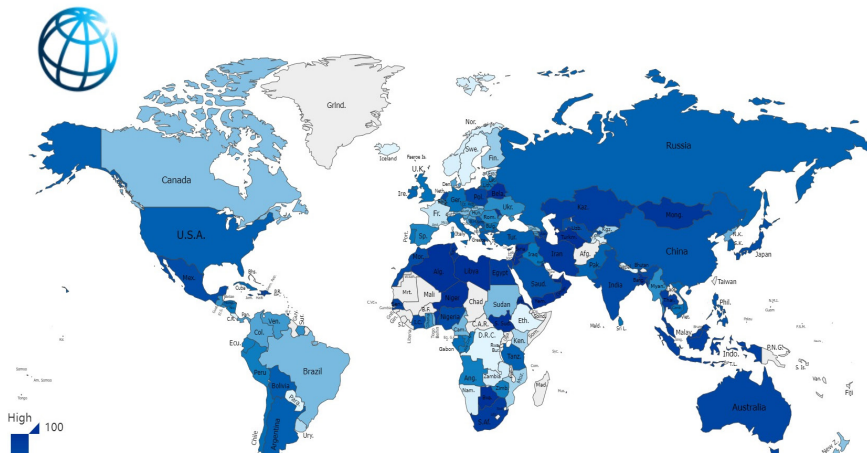
olacak.! Amerika'nın İran'ın nükleer gücü var sözleri ise palavra. Daha önce Irak işgalinde yaptıkları gibi, asıl niyeti nükleer silahlar falan değil, asıl amaçları İran'da yönetimi devirerek, hem bol doğalgaza sahip olmak, hem de Çin'in doğalgaz ihtiyacının önünü kesmek. Böylece bir taşla iki kuş vurmak istiyorlar... Uluslararası bu oyunun sonunda ise, **Türkiye'nin de ABD, AB ve Çin'den hiç farkı kalmayacak**. Bunun için de yenilenebilir enerji kaynaklarına hızla dönmeyi başarması gerekiyor, Almanya'nın yaptığı gibi...

Dünyanın en büyük doğalgaz sahası, Rusya'da ve Putin'in elinde.!! Elindeki görünür rezerv **47 milyar metreküp**. Bu müthiş bir sayı.! Ukrayna yüzünden devamlı kriz yaşamak istemeyen Putin, Ukrayna'dan geçen boru hatlarından hiç olmazsa birini, Karadeniz'in altından, Türkiye'nin uluslararası kullanım hakkı olan, **"Münhasır Ekonomik Bölgesinden"** geçirmek istiyor... Çünkü, NATO'ya girmeye çalışan Bulgaristan'a, Slav ırkıdan olmasına karşın fazla güvenmiyor.! Fakat Suriye'de yaşanan iç savaş sırasında Türkiye'nin, sınırını geçen bir Rus uçağını gereksiz yere düşürmesi, hem Rusya'nın, hem de Türkiye'nin hesaplarını bozdu.! Rusya'nın güvenme duygusunu sarstı.

Neyse ki, temeli daha önce atılan ve Türkiye'ye stratejik katkı sağlayacak olan doğalgaz boru hattının, deniz altındaki yapımı tamamlandı. **31.5 milyar metreküp Rus doğal gazını, Türkiye ve Avrupa'ya taşıyacak hattın Türkiye kıyısına ulaşması gerçekleşti**. Ayrıca Rusların, hattın adını **Türk Akımı** koyması, iki ülke arasındaki soğukluğun kalkmasına sebep oldu...

Her şey, **Güney Akım** projesinin siyasi nedenlerle rafa kalkmasının ardından, Rusya'nın yeni bir hat için arayışa girmesiyle ve Aralık 2014'te Putin'in, Ankara'da Erdoğan'ı ziyareti sırasında, sürpriz bir şekilde söz konusu yeni projeyi açıklamasıyla başladı... Böylece Putin AB'ye rest çekerek, **Güney Akım Projesi'nden vazgeçtiklerini** açıklarken, Avrupa'ya ulaşacak yeni bir alternatif gaz hattını dünyaya duyurdu... O Projeye, önce ABD ve AB'den itirazlar geldi. Amerika, **"Proje tamamen siyasi amaçlı"** deyince, AB ülkeleri de ister istemez projeye mesafe koydu. Ama projeyi Türkiye'nin desteklemesi üzerine, Rusya gemileri denize indirdi... Rusya - Türkiye yakınlaşmasının yeniden başlanması sonrasında, **Türk Akımı** hızlandı. Projenin Türkiye ayağı için gereken izinler hızla çıkarılırken, İstanbul Boğazı'ndan geçen dev bir gemi, yeni gazın geçeceği boruları Karadeniz'e döşemeye başladı..

Proje kapsamındaki iki hattın ilkinin, Karadeniz'e döşenme inşaatı geçtiğimiz yıllarda tamamlanırken, **hattın Türkiye bölümünün yüzde 80'i tamamlandı**. Birkaç ay içindeyse, projenin kara ile deniz bağlantısı tamamlandı. Böylece proje, Putin ile Erdoğan'ın yapacağı açılışa hazır hale getirildi... Ülkelerin enerji ihtiyacı, eğer gelecekte de bu hızla devam edecek olursa, uluslararası krizlerin çoğalacağı kesin. Zaten Irak ve Suriye'de ki iç savaşın asıl nedeni de, dini ve etnik olmaktan çok, **enerji kaynaklarına sahip olmaktan** kaynaklanıyor.! İster IŞİD olsun isterse diğer güçler olsun, hepsinin amacı, petrol ve doğal gaz yataklarına sahip olmak.!

DOĞAL GAZ, BU YÜZYILIN EN ÖNEMLİ ENERJİ KAYNAĞI OLACAK

Cengiz KARAKÖSE – Ande Sitesi

Geçmişte Avrupa ve Amerika'nın, Ukrayna yüzünden Rusya'ya koyduğu ambargo, Rusya'nın da, doğal-gazı onlara karşı silah gibi kullanması, bu tür krizlere ilk örnek olmadığı gibi, sonuncu da olmayacağından, Ortadoğu da yaşananları doğruluyor..! Dolayısıyla başta Türkiye olmak üzere, Avrupa, Çin ve Amerika'nın enerji politikalarında, yeni bir dönem başlıyor. Rusya'ya uygulanan ambargonun artıp artmayacağı, Suudilerin Katar'a müdahalesi ve Amerika'nın İran'a uyguladığı ambargo ve nükleer bomba üretme arzularının yok edilmesi, Irak ve Suriye'de ki uluslararası sürtüşmelerin ne şekilde sonuçlanacağı gibi konuların, dengeleri ne kadar değiştireceği ise, zamanla belli olacak şeyler tabii...

Günümüzde yeryüzündeki petrol ve doğalgaz kaynaklarının yüzde 70'i, hepimizin bildiği gibi Türkiye'nin yanı başında... Resimden de bunu rahatlıkla görebilirsiniz... Bu güne kadar bunun bize hiç faydası olmadı. Fakat AB'nin yaptırdığı bir araştırma, bunun böyle olmadığını söylüyor..! Bu araştırmaya göre, "Avrupa Birliği'nin enerji temini, güvenliği ve devamlılığı açısından, Türkiye'nin varlığına ve stratejik ortaklığına bağlı olduğu; Rusya, Ortadoğu ve Hazar kıyılarından gelen ve ileride de gelecek boru hatlarının, Türkiye üzerinden geçeceğini" öngörüyor... İlginç değil mi.?

Bu araştırma, bir anlamda Türkiye'nin, AB için ne kadar önemli olduğunu da ortaya koyuyor. Zaten resmi tahminlerde 2035 yılına gelindiğinde, enerji nakil hatlarının yüzde onunun Türkiye üzerinden geçeceği doğrulanıyor... Diğer taraftan boru hatlarının Türkiye üzerinden geçmesini çok istemememize karşın, bazı dış politika hatalarımız yüzünden, yeteri kadar ilerleme sağlayamadığı da bir gerçek tabii..! Bütün bu çıkar çatışmaları arasında, yani petrol ve doğalgaza sahip olmak için yaşanan bu yarışta, eğer anlaşmazlıklar küçük ölçekten büyük ölçeye yükselirse, Bugün olduğu gibi, bölgesel ölçüde yaşanan savaşlar ortaya çıkabilir... Diğer taraftan böyle bir durum, aynı ülkeleri barışçıl bir beraberliğe de zorlayabilir..! En kötü senaryo ise, enerji ihtiyacını sağlayacak ülkelerin, doğalgaz paylaşımı yüzünden küresel bir savaş çıkarma olasılığıdır...!!! Tabii böyle bir durumda, en büyük zararı Türkiye görecektir. Sonra da İran dâhil, batıya akacak bütün petrol ve doğalgazın, ileride Anadolu üzerinden geçmesi de hayal olacaktır...

Ama tahminim doğru ise, dananın kuyruğu yakında kopacak gibi..! Çünkü, Türkiye'nin toprak bütünlüğü, işte bu noktada tehlikeye girecek..! Doğudaki etnik kalkışmalarda, sanki bu oyunun provası gibi. Ne diyelim, başımıza nelerin geleceği, artık ABD'ye kaldı maalesef..!!!

EBEVEYNLİK TUTUMLARI ÇOCUKLARIMIZI NASIL ETKİLER?

Kübranın DURAN- Çiğdemim Derneği Bursiyeri

Günümüzde anne babaların en çok düşündüğü konulardan biri şu: **“Çocuğumu doğru şekilde yetiştiriyor muyum?”** Aslında bu soru hepimizin ortak kaygısı. Çünkü çocuklar dünyaya geldikleri andan itibaren sadece bakım değil, aynı zamanda sevgi, ilgi ve rehberlik bekliyorlar. **Onlara nasıl davrandığımız** ise sadece bugünü değil, gelecekteki kişiliklerini de şekillendiriyor. Bu nedenle ebeveyn tutumları, çocuğun gelişiminde sandığımızdan çok daha büyük bir rol oynuyor.

Araştırmalar genel olarak ebeveynlerin çocuklarına **dört temel** tutum çerçevesinde yaklaştığını gösteriyor: **demokratik, otoriter, aşırı koruyucu ve izin verici tutum.** **Demokratik tutumda** çocuk bir birey olarak kabul edilir, fikirleri dinlenir ve sevgi ile sınır dengesi korunur. **Otoriter tutumda** ise kurallar katıdır, çocuk çoğu zaman söz hakkı bulamaz. **Aşırı koruyucu yaklaşımda** ebeveynler çocuğun yapabileceği pek çok şeyi onun yerine yapar. **İzin verici tutumda** ise sınırlar oldukça gevşektir ve çocuk çoğu zaman karar verici konumuna geçer.

Okul öncesi dönemde çocuğu olan ailelerle yapılan geniş kapsamlı bir çalışmada dikkat çekici bir sonuç ortaya çıkıyor: **Anne babaların büyük çoğunluğu çocuklarına demokratik bir yaklaşım sergiliyor.** Bu aslında umut verici bir tablo. Çünkü demokratik tutum; özgüvenli, sorumluluk sahibi ve kendini ifade edebilen bireylerin yetişmesine katkı sağlıyor.

Bununla birlikte ebeveyn davranışlarını etkileyen bazı önemli faktörler de var. Örneğin **çalışmayan ebeveynlerin çocuklarına karşı daha koruyucu davranabildiği** görülüyor. Bunun en doğal nedeni, çocukla geçirilen zamanın artması ve ebeveynin daha fazla müdahil olma eğilimi göstermesi olabilir. Aynı şekilde **çocuk gelişimi konusunda eğitim veya seminere katılan ebeveynlerin daha dengeli ve daha az otoriter bir tutum sergilediği** de dikkat çekici bir bulgu. Bu durum, ebeveyn eğitiminin ne kadar önemli olduğunu açıkça ortaya koyuyor.

Bir başka ilginç sonuç ise **ebeveynlerin erkek çocuklara karşı daha otoriter davranma eğiliminde** olması. Bu durum çoğu zaman toplumsal beklentiler ve davranış farklılıklarıyla açıklanıyor. Ayrıca ebeveyn yaşı, eğitim düzeyi ve ekonomik koşullar gibi faktörler de tutumları etkileyebiliyor. Eğitim düzeyi ve gelir arttıkça aşırı koruyucu davranışların azaldığı görülmesi, **ebeveynlikte bilinç düzeyinin** önemini bir kez daha gösteriyor.

Tüm bu bulgular bize şunu hatırlatıyor: Çocuk yetiştirmek sadece sevgiyle değil, **bilinçli bir rehberlikle** mümkün. Çocuğa fırsat vermek, sınırlar koymak, dinlemek ve desteklemek... Aslında dengeli ebeveynlik tam olarak bu dört unsurun uyumundan oluşuyor.

Sonuç olarak çocukların sağlıklı gelişimi yalnızca aile içinde değil, toplumun tüm paydaşlarının katkısıyla mümkün. **Ebeveyn eğitimlerinin yaygınlaştırılması, okullar ile ailelerin iş birliği içinde olması ve toplumsal farkındalığın artması** çocuklarımızın geleceği için büyük önem taşıyor. **Çünkü her çocuk, kendisini anlayan ve gelişimine rehberlik eden bir yetişkine ihtiyaç duyar.**

GÜZEL ŞEHİRLERİMİZ - SONRADAN İL OLANLAR

Bülent Gültekin AKINOĞLU - Dünya 1 Vadi Sitesi

GÜZEL ŞEHİRLERİMİZİN GÖRÜLMESİ GEREKEN

YERLERİ VE TADILMASI GEREKEN LEZZETLERİ

Değerli komşularım, güzel ülkemizin gezilip görülesi yerlerini, tadılıp denenmesi gereken tatlarını çok kısa bilgi notlarıyla sizlerle paylaştığım yazı dizisinin sonuna geldik. Plaka numarası sırasıyla düzenlediğim yazı dizisinin, ziyaret edilecek şehirlerimiz için de bir referans olacağını umuyorum. Bu yazı sonradan il olan 13 şehir için hazırlandı.

Keyifli okumalar...

68 Aksaray, Hasan Dağı'nın Yamacı;

Bölgeler: İhlara Vadisi (14 Km Derinlik), Menendiz Çayı, Güzelyurt (Evleri), Oyma Kaya Mağaraları, Meryem Ana Figürleri), Eğritaş Kilisesi, Pürenli Seki Kilisesi, Kokar Kilisesi Ve Yılanlı Kilise; Hasan Dağı, Aksaray Ovası, Obruk Platosu, Bor Ovası, Meke Dağı, Karadağ Ve Erciyes Dağı, Aksaray Müzesi, Achemhöyük, Ağaçören, Eskil, Gülağaç, Güzelyurt, Ortaköy, Sarıyahşi, Sultanhanı.

Yemekler: Aksaray Tava, Bamyacı Çorbası, Dolaz, Papara Ve Ayva Dolması.

69 Bayburt, Painpurth;

Bölgeler: Çoruh Vadisi, Baksı Müzesi, Aydın-tepe Yeraltı Şehri, Bayburt Kalesi, Saat Kulesi, Helva Köyü, Buz Mağarası, Demirözü, Aydın-tepe.

Yemekler: Galacoş, Herse, Lor Dolması, Kara Pancar.

70 Karaman, Lârende;

Bölgeler: Tahıl (Kaya) Ambarları (Kullanılıyor), Ermenek Vadisi, İncesu Mağarası, Zerve Pazarı, Meraspolis Mağarası, Ayrancı, Başyayla, Ermenek, Karaman Kalesi, Kazımkarabekir Ve Sarıveliler.

Yemekler: Fırın Kebap, Calla, Bildircin Dolması.

SONRADAN İL OLANLAR

Bülent Gültekin AKINOĞLU - Dünya 1 Vadi Sitesi

71 Kırıkkale, Kırıkkal;

Bölgeler: Çeşnigir Köprüsü, Kızılırmak, Hasandede Camii Ve Türbesi, Ballı Camii, Şeyh Şamil Camii, Sulu Mağara, Mke Silah Sanayii Müzesi.

Yemekler: Sarığı Burma, Tuvalak, Yoğurtlu Tarhana Çorbası.

72 Batman, İluh;

Bölgeler: Hasankeyf Mağaraları, Batman Müzesi; **Bölgeler:** Ilisu, Müze (Paleolitik'ten Ortaçağa), Dicle, Yolgeçen Hanı, Ören Yeri (Çoğu Sular Altında), Beşiri, Gercüş, Hasankeyf, Kozluk, Sason.

Yemekler: Tandır Ekmeği, Perde Pilavı, Mumbar Dolması, Batman Usulü Kütük.

73 Şırnak, Şehr-I Nuh; Bölgeler: Haberli Köyü (Taş Yapılar), Mor Dodo Kilisesi (Ve 23 Kilse), Güçlükönak, Uludere, İdil, Cizre, Beytüşşebap, Silopi.

Yemekler: Kutlık, Serbidev, Perde Pilavı.

74 Bartın, Parthenia;

Bölgeler: Kent Müzesi, Roma, Bizans, Ceneviz, Selçuklu Ve Osmanlı, Güzelcehisar, Gürcüoluk Mağarası, Amasra, İnkumu, Kemere Köprüsü, Amasra Kalesi, Tavşan Adası, Bazalt Lav Sütunları, Kurucaşile, Ulus.

Yemekler: Reçel, Yoğurt, Balık, Pum Pum Çorbası, Yumurtalı İspüt, Kabak Burması, Kırk Katlı Börek.

SONRADAN İL OLANLAR

Bülent Gültekin AKINOĞLU - Dünya 1 Vadi Sitesi

75 Ardahan, Artaani;

Bölgeler: Çıldır, *Bölgeler:* Şeytan Kalesi, Bilbilan Yaylası, Okuçoğlu Yaylası, Kalecik Kalesi, Sevimli Kalesi, Cancak Kalesi, Çıldır, Damal, Göle, Hanak, Posof.

Yemekler: Feselli, Katmer, Pişi, Kesme Aşı.

76 Iğdır, Erivan;

Bölgeler: Ağrı Dağı, Tuzluca Gökkuşuğu Tepeleri, Harmandöven, Kervansaray, Asma Köprü Camii, Amarat Kümbeti, Gödek Kümbeti, Aralık, Karakoyunlu, Tuzluca.

Yemekler: Lepeli (Ekşili) Pilav, Bozbaş, Patlıcan Reçeli, Kavut.

77 Yalova, Yalakabad;

Bölgeler: Dipsiz Göl, Atatürk Köşkü, Kent Müzesi, Delmece Yaylası, Altınova, Armutlu, Çiftlikköy Çınarcık, Termal.

Yemekler: Pavli, Yaprak Pidesi.

78 Karabük, Eflani;

Bölgeler: Yenice Ormanları, Kavaklı, Kızılkaya, Göktepe, Şimşirdere, Çitdere, Karakaya, Safranbolu (İkibin Ev), Safranbolu Çarşısı, Yemeniciler Çarşısı (Pabucu Dama Atılmak), Cinci Han, Kaymakamlar Evi, Tarihi Kent Müzesi, Saat Kulesi, Hıdırlık Tepesi, Tokatlı Kanyonu, Yörük Köyü; Eflani, Eskipazar, Ovacık, Safranbolu, Yenice.

Yemekler: Çullu Börek, Mısır Çorbası, Bütün Et, Peruhi.

SONRADAN İL OLANLAR

Bülent Gültekin AKINOĞLU - Dünya 1 Vadi Sitesi

79 Kilis, Hilakku;

Bölgeler: Ulu Camii, Ravanda Kalesi, Neşet Efendi Konağı, Aidesim Bazilikası, Oylum Höyük Köyü, Elbeyli, Musabeyli, Polateli.

Yemekler: Kilis Tava, Mıkla, Patlıcan Kebabı, Ekşili Malhıta Çorbası.

80 Osmaniye, Cebelibereket;

Bölgeler: Bağdaş Yaylası, Toprakkale, Harun Reşit Kalesi, Sabun Çayı Şelalesi, Düldül Dağı, Karatepe Milli Parkı, Kırmırlı Kuş Cenneti, Şarлак Şelalesi, Osmaniye Kaplıcaları, Bahçe, Düziçi, Hasanbeyli, Kadirli, Sumbas.

Yemekler: Etlı Kömbe, Bazlama, Osmaniye Simidi.

81 Düzce, Konsapa;

Bölgeler: Pirenli Yaylası, Güzeldere Şelalesi, Yayla Evleri, Gököy, Kardüz Yaylası, Gölyaka, Düzce Ovası, Derebalık Yaylası, Topuk Yaylası, Efteni Gölü, Aydınpınar Şelalesi, Melen Çayı, Akçakoca, Cumayeri, Çilimli, Gümüşova, Kaynaşlı, Yığılca.

Yemekler: Boşnak Böreği, Bazlama, Mamalika, Çerkez Tavuğu.

AKAR, AKAR...

Fatih TÜRKÖĞLU

14 Eylül 2017

Gönül akar, su akar, gün akar, gece akar, akar, akar... Öyle ki içinde hep taze kalmış umutlarla gonca güllere benzemiş zarif ömürler akar, akar...

Ankara - İstanbul yolunun şehrin son kavşağına yakın bayraklarla donatılmış yakıt istasyonuna üç dört gündür, önceki gibi kalabalık müşteri gelmez olmuştu. Doğusundan batısına, batısından doğusuna dünyanın dört bir yanına savrulan araçlar, elbet bir gün yine pompaların önünde sıraya girerdi.

Müşteri yokluğunda personel köşe bucak temizlikle görevlendirilmişti. Bayramın ikinci gününde başlayan böbrek ağrısıyla bir haftadır kıvranan pompacı İrfan Gündüz hariç. Ellisinden on üç gün almıştı. Önceleri o da ticaret erbabıydı. Ne yazık ki şimdi el kapısında emekliliğini bekliyordu. Biricik kızı Ayşe'nin "**Hastasın baba. Ne olur işe gitme, ben de izin alır, sana bakarım.**" sözüne aldırış etmemiş, işine koşmuştu. Arkadaşları onu korumaya almış, "**Gözünü dört aç, sakın müşteriyi bekletme!**" telkinleriyle bir köşede istirahatine müsaade etmişlerdi.

Kaç gece uyuyamadığını kendisi de bilmiyordu. Rahatsızlığı hâl bırakmamış, gözlerinde feri, dizlerinde dermanını tüketmişti. Güneş henüz yukarılara çıkmasa da hatırı sayılır sıcak oklarını göndermeye başlamıştı. Neyse ki piyasanın kalburüstü son model aracını bekletmeden pompa başına varabilmişti. Köyünün tepelerinde doğaya kafa tutan ihtişamlı kara kayanın yanına vardıkça azametinden korkulurdu. Siyah araba da gözüne büyük gözükünce geri çekildi.

Kapıları, pencereleri kapalı araçtan Emel Sayın'ın billur sesi dışarı taşıyordu. Şarkıdaki feryadın acı çığlığı ortalığı kasıp kavurmaya yetmişti. "**Alev saracak kadar, yandım yanacak kadar, suya kanacak kadar yağdır Mevlâ'm su!**" sözleriyle yüreklere su serpilme de müziğin ruhu dinlendiren ulviliği pompacıya iyi gelmişti. O sayede henüz yirmi üçünü doldurmamış mavi gözlerinden iyilik akan, peri kızı aklına geldi. Elekçi, bülbül sesli sanatçının taklidini pek güzel yapardı.

"Hoş geldiniz! Dolduralım mı efendim?"

"Hayır, hayır. Yüz elli liralık ver yeter. Affedersiniz WC ne tarafta acaba?"

"Marketin içine girince sola dönünüz efendim."

Pompacı etrafına bakındığında ne gelen giden araç ne de görünen bir arkadaşı vardı. Yanındaki siyah dev ise sık sık rol değiştiriyordu. Bazen kaçan fare gibi küçülüyor, bazen de yaralı kaplan gibi üstüne üstüne geliyordu. Emekliliğine üç buçuk yıl ya var ya yoktu. En çok da kızının evlendiğini görmeyi arzu ediyordu.

Yakıtı verince arabanın etrafını dolaşıp ufak temizlikler yapmayı istedi. Araç, fabrikadan çıkmışçasına temizdi. Vazgeçti.

Müşterinin fişini hazır etmişti. Ankaralılar tatili pek severlerdi. Okulların açılmasına ancak bir iki gün kalınca başkente teşrif ederlerdi. Olsun pompacı da işlerin durgunluğundan istifadeyle iyileşmeye bakardı. Sabahın sekizinde işe başlar, akşamın sekizinde çıkardı. Haftada bir gün izin için, iki kere gece on ikiye kadar çalışmak zorundaydı. Önceki ay kasasında sahte çıkan iki yüz lira, hesabından tek kalemde kesilmişti. Bu Kurban Bayramını da masraflı geçirmişti. Daha ayın yarısını görmeden üç yüz altmış beş lira içeriye borçlanmıştı. Gerçi paranın çoğunu rahat-

AKAR, AKAR...

Fatih TÜRKOĞLU

sızlığına harcamıştı.

“Ya, ben yüz elli liraya otuz iki litre mazot alıyordum. Akaryakıtta zam mı geldi? Bu sefer neden yirmi sekiz litre verdiniz? Anlamadım.”

“Mazot mu alıyordunuz? Mazot mu?..”

Emel Sayın'ın şarkısında en acıklı kısma gelinmişti. **“Can tenden ayrılırken yağdır Mevlâ'm su, yağdır Mevlâ'm su, yağdır Mevlâ'm su!”** Biri su istiyor, biri mazot demeye kalmadan pompacı olduğu yere yıkılıverdi.

“Koşun adam düştü! Kimse yok mu?”

İstasyonun işçi çalıştırma kuralları belliydi. En açığı, tartışılması ve affi olmayanı araçlara yanlış yakıt konulduğunda bütün masraflar pompacıya ödettilir, ardından işine son verilir.

“Arabamı mahvettiniz! Bunu size pahalıya ödeteceğim!” Koca istasyonda sürücünün öfkesi gittikçe büyüyordu. Bağırta çağırtya koşanlar, pompanın yanına vardıklarında başını iki elinin arasına almış çıldırmış birini ayakta, gözlerini havaya dikmiş kavak ağacından yontulmuş maket gibi hareketsiz birini yerde gördüler. Siyah aracı alelacele istasyonun arka kısmına çektiler. Adamın siniri geçmek bilmiyordu. Yerdeki pompacının yanında gözyaşlarına boğulmuş kasiyer kadından başka kimsecikler yoktu: **“Ağabeyim, babam, ne olur aç gözlerini, senin perine ne derim sonra!”**

İstasyona yönelen ambulansın hazin siren sesi, pompacıyı aldıktan sonra azalarak kayboldu. Ertesi sabah, **“Pompacı Alınacaktır.”** yazısını görenler, dünü bilmeden çalışma saatlerini ve maaşlarını öğrenmek için telefon numarasını kayda geçiriyorlardı.

Hayatın bittiği yerde ahlar vahlar akar, davalar akar, dualar akar, özlemler akar, hatıralar akar, unutmalar akar, akar, akar... Sonra yeniden gönül akar, su akar, gece akar, akar, akar... Öyle ki içinde hep taze kalmış umutlarla gonca güllere bezenmiş zarif ömürler akar, akar...

DOĞANIN UYANIŞI CEMRE

Beril ÇAKMAKÇI - Çiğdemim Derneği Bursiyeri

Kıymetli **Çiğdemim Derneği** ailesi ve dergi okurları,

Bu derginin sayfalarında bir ziraat mühendisi adayı ve derneğimizin bir bursiyeri olarak sizlerle buluşmak benim için çok kıymetli. Kışın o gri ve soğuk günlerini yavaş yavaş geride bıraktığımız şu günlerde, hem mesleki ilgi alanıma hem de kültürel köklerimize çok yakıştığını düşündüğüm bir konudan, doğanın o eşsiz uyanışından ve “**Cemre**”den bahsetmek istiyorum.

Günümüzde genellikle meteorolojik bir terim gibi kullandığımız cemre, aslında kökleri **Orta Asya bozkırlarına, kadim Türk mitolojisine ve Şamanizm felsefesine** uzanan derin bir simgedir.

Eski Türk inancında, yani **Tengricilikte**, doğa cansız bir mekân değil; her ağacın, suyun ve dağın bir ruhu olduğu canlı bir bütündür. Bu anlayışta kışın dondurucu soğuğu ile baharın hayat veren sıcaklığı arasındaki geçiş sıradan bir hava olayı sayılamazdı. Bu geçiş, **yorgun düşen doğanın derin bir uykudan şefkatle uyandırılması ve yeryüzünün yeniden hayata gülümsemesiydi**.

Şamanik gelenekte **ateş** son derece kutsaldır; arındırır, kötülükleri kovar ve yaşam enerjisi taşır. İşte cemre de, göklerden yeryüzüne inen bu kutsal ateşin ta kendisidir. Altay efsanelerinde göğün aydınlığını ve sıcaklığını yeryüzüne taşıyan bu bahar ruhunun adı **İmre**'dir. Efsaneye göre **İmre**, kışın sonlarında yeryüzüne inerek önce havaya karışır ve rüzgarların o keskin soğuşunu kırar. Ardından sulara dokunup buzları çözer, suları özgürleştirir. En sonunda ise toprağa girerek **Toprak Ana**'yı uyandırır. Zamanla Arapça “**kor**” anlamına gelen cemre kelimesiyle harmanlanan bu kadim efsane, aslında atalarımızın doğayı ne kadar incelikle gözlemlediğinin mitolojik bir dışavurumudur.

Bir **tarla bitkileri öğrencisi** olarak, laboratuvarlarda ve arazide öğrendiğimiz bilimsel gerçeklerin, binlerce yıl önceki bu efsanelerle ne kadar kusursuz bir şekilde örtüşüğünü görmek beni her zaman büyülemiştir. Mitolojideki o kutsal ateş toprağa düştüğünde, biz ziraatçiler için arazideki yaşam döngüsü de çalışmaya başlar.

Toprak sıcaklığının belirli bir dereceye ulaşmasıyla birlikte, aylardır kış uykusunda olan tohumlar uyanma sinyalini alır. Soğukta bekleyen kökler ısınan topraktaki can suyuyla usulca buluşmaya, faydalı mikroorganizmalar bitkiler için besin hazırlamaya başlar. Atalarımızın binlerce yıl önce «toprağa düşen ateş» olarak adlandırdığı o enerji, bugün bilimde tohumun o sert kabuğunu kırıp güneşe uzanmasını sağlayan eşsiz bir yaşam enerjisi olarak karşımıza çıkar.

Bu uyanış, doğanın bize sunduğu en büyük umut dersidir. Karların altından başını gökyüzüne uzatan o ilk çiğdemler, kış ne kadar çetin geçerse geçsin baharın eninde sonunda geleceğinin en cesur müjdecileridir. Çiğdemim Derneği çatısı altında omuz omuza var olan dayanışma kültürümüz ve biz gençlerin eğitimine sunulan katkılar da, tıpkı toprağa düşen o ilk cemre, karları delen o ilk çiğdem gibi içimizi ısıtıyor.

Toprağımızın bereketi eksik olmasın; sularımız coşkuyla çağlasın, rüzgarlarımız hep ılık essin. İçimizdeki umut tohumlarının her daim yeşermesi dileğiyle, doğanın ve dayanışmanın uyanışı olan baharımız kutlu olsun!

Ö. LÜ OLMAK YA DA OLMAMAK

Sinan KAYALIGİL

Geçenlerde bir gazete manşeti gözüme çarptı: “Örgütlü olduk kazandık.” yazıyordu. Haber, büyük bir süpermarket zincirinin günlerdir çeşitli illerde direnen depo çalışanları hakkındaydı. Birlikte davranmakla hem taşeron yerine kuruluşun kadrolu işçileri olmayı sağlamış, hem talep ettikleri ücret zammını almışlardı. Üstelik direniş esnasında ilişiği kesilen arkadaşlarından isteyenlere işlerine geri dönme hakkı tanınmıştı.

Direnişlerinin örgütlü olması dikkati çekmiş, direnenlere verilen destek onları yalnız bırakmamıştı. Açklamayı depo işçilerinin örgütlendiği sendika yapıyor, önceden sendikalı olmamış ama örgütlenmenin sonucunu gören çalışanların, artık sendika üyesi yani örgütlü olmayı arzu ettiklerinin altını çiziliyordu.

Haber ve devamında gelen açıklamalar, örgütlü olmak ile olmamak arasında dağlar kadar fark yaratılabileceğini bana anımsattı anımsatmaya da, bu farkı yaratmak öyle kolay mıydı?

İnsanların belki de en önemli toplumsal davranışı örgütlü olabilmeleri. Haberdeki işçiler bir yana, insanlar örgütlendikleri için muazzam yapılar inşa edebilmiş, kalabalık topluluklarda huzurlu yaşabilmış, dev ordular oluşturup mücadelelere girmişlerdir.

Örgütleri var eden nedir? Ortak hayaller mi? Yalnızca ortak hayallerle olsa, konut kooperatiflerinin büyük çoğunluğu başarır, birkaç yıl sonunda ortaklarına mütevazı evlerini teslim eden örgütlenmelerin ardından, her yıl peş peşe onbinlerce yeni kooperatif gelirdi. Peki hayaller değilse, vazgeçilemeyen ortak ihtiyaçlarla örgütlenilir mi? Bir başına ihtiyaçların ortak olmasıyla örgüt olunabilse, sağlıklı ve ekonomik gıda için her yerde tüketicilerin organize olmuş güçlü çıkışlarına tanık olurduk. Oysa bunu pek görmüyoruz.

Haydi konut ve gıda işinde örgütlenme kişilerin olanakları ya da fırsatlarla ilgilidir, bunlar nadiren örgütlenmeye götürecek düzeyde olur diyelim. Pekiyi, ya erişilebilir ortak imkanlar, kaynaklar örgütleri var etmeye yeter mi? O da yetmiyor, inanın. Aralarında anlaşarak örgütlenmedikleri için, sahip oldukları ortak arazilerinden ya da paylaştıkları mal varlıklarından hep birlikte yararlanacakları çözümlere erişememiş, erişince de büyük zaman kaybetmiş yüzlerce örnek var.

Paylaşılan ihtiyaçları, hayalleri ve imkanları örgütlenmeye çevirmek için başka şeylerde de ortaklaşma olmalıdır. Bunlar yoksa, yalnız hayaller yahut ihtiyaçlar benzer diye örgütlü olunmaz, örgüt kurulsa bile sürdürülemez.

Ö. LÜ OLMAK YA DA OLMAMAK

Sinan KAYALIGİL- Park Sitesi

Örgütlenmek mi istiyoruz? Amaçlarda ortaklıktan başka nitelikleri de kazanmış olmalıyız.

Haydi gelin örgütlenmede olmazsa olmazlar arasından özellikle üçüne eğilelim: liderlik, yol-yordamda anlaşmış olma ve kesintisiz heves. Üçüne ne gerek, bunlar birbirini yaratır, biri olsun diğerleri otomatikman gelir diye düşünenlere katılmam. Yani liderlik varsa, hem yol-yordam yerleşir hem de herkes yeterince hevesli olur sanmak bana sorarsanız yanlıştır. Aynı biçimde bir tek heves olsun, gerisi gelir diye işe koyulmakla da yol alınmaz. Tek başına kalıyorsa bunların her birinde, örgütlere olumsuzluk kolaylıkla sızabilir. Önlem nedir? Üçünün bir arada var olması.

Liderlik, başkalarından evvel fark edilen hedefe ya da çıkış yoluna, başkalarının ikna edilip birlikte yürünmeye degeceğini gösterme işidir. Liderliği elinde büyüdü değnekle bir dokunuşta her şeyi değıştirecek, yerleşik zihniyeti dönüştürülecek sıradışı bir güç olarak düşünmemeliyiz. Böyle kabullenmek, toplumu, her girişim ihtiyacı oluştuğunda, her sıkışık durumda kurtarıcı lider bekleyen, değılse gününü kurtarmaya çalışan bir insan topluluğuna çevirir. Bunun daha kötüsü de var. "Lider olmazsa örgütlenemeyiz" diye otoriter doğasıyla astığı astık kestiği kestik bir kişiliğin peşinden ayrılmayan sürü tipinde bir örgüt de olunabilir. Oysa özgür akıllarla her topluluğun içinde hayalleri ile yeni yönler tanımlayabilen, bu yönleri denemeye can atan kişiler çıkabilir. Bu kimseler, bildikleri ve yaratıcılıkları ile yenilikçi topluluk üyeleridir. Yenilikçilerin önerdiğini önce anlayıp sonra sorgulamak ve olumlu karşılanan seçenekleri topluluk onayı için desteklemek liderliğe can verir. Böylece örgütlenmenin bir gereğı yerine gelir.

Yol-yordam dediğimde, örgütü çok uzun bir yolculuk diye ele alırım. Bu yolculukta yol neye karşılık gelmektedir? Yol, güzergahta coğrafi olarak katedilen araları ve durakları kapsar. Örgüt bu süreçte bazen bir yerden ötekine geçer, bazen olduğu yerde duraklar. Yordama gelince, o da bu yolculukta izlenecek usul ve kurallardır. Bunlara örnek olarak yolculuk esnasındaki güzergahın harita üzerinde ve yol tabelaları aracılığıyla takibini, arıza durumlarında yapılacakları, sürücülerin kimler olacağını, prensip olarak sürüş hızını,

araçtaki oturma düzenini verebilirim. Örgüt, kendine özgü kurallarla can bulur. Örgütte yol-yordam ortaklığı da, hayal ortaklığı kadar önem taşır. Ortak hayalleri olanların benimsedikleri yol çoğunlukla aynı değildir. Çünkü kişisel yetiler, kabuller, özgül deneyimler vardır. Bunlar insanları çıkışı farklı yollar üzerinden aramaya zorlar.

Yol-yordamın hayattaki karşılığı örgütte yapılan işlerdir. Bunlarda ortak olunmadan yani işbölümünde anlaşıp işleri paylaşmadan yol-yordam tutarlığı sağlanabilir mi?

Örgütte birinin yaptığı diğerinin işini kolaylaştıracak, ayrıca parçalar birbirini tamamlayacaktır. Yol-yordamın, işbölümünün devamlılığını sağlayacak olan ise örgütlenmeyle yaşatılan o hevestir.

Heves, örgütle bağlı kalmanın duygusal yanıdır. Özellikle gönüllü bit örgütte yer almayı ihtiyaçtan değil aidiyet ve doyum almak sağlar kanısındayım. Ait olduğunu duyumsamak örgütte kendisinden bir şey-

Ö. LÜ OLMAK YA DA OLMAMAK

Sinan KAYALIGİL- Park Sitesi

ler bulmaktır. “ Bu küçücük apartman dairesini derneğe kiralayacağız diye ekip olarak az mı çile çektik?” diyenlerin gözünde o dernek kendilerinden bir parçadır. Ya doyum? İnsanların duygusal i ihtiyaçları sıralamasında aidiyet arzusunun doyulması gerekir. Ama yalnız o mu? İnsanlar doyumunu sıradaki diğer ihtiyaçlarda da arar. Beğenilmek, takdir edilmek ve varlığının değer yarattığını anlamak, kendisini anlamlı bulmak da doyum aranan konular. Bu yüzden kanımca bazen söyleniveren “Bu örgütte kimse vazgeçilmez değildir.” lafında dikkatli olmak, “hizaya girilsin” diye bu bildirimini olur olmaz kullanmamak gerekir. Ancak, zorunlu hallerde, yeri ve zamanı gelince...

Örgütlü olmak ya da olmamak, birbirine etki eden ama farklı yönlere işaret eden gerekleri yerine getirmeye bağlıdır. Ortak amaçla yola çıkılsa dahi, sağlıklı bir liderlik işlevinin, usuller ve kurallarda oйдаşmanın, bir heves ortamı yaratma sürecinin yan yana bulunması örgütlü olmanın başta gelen etmenleridir. Ya örgütlü olmamak? Onu sağlamanın yolları ise öyle çok ki.

(* **Örgütlü olmak ya da olmamak** biçimindeki başlığın örgütlü sözcüğü yerine kısaltmaya bilinerek yer verilmiştir

ÇOCUKTUK BÜYÜDÜK

Güven GÜRBÜZ - Dünyabir Şelale Sitesi

Gecekondular vardı, şimdiki portakal çiçeğinde.
Bacalardan tüten isli duman, kaplardı sokağında.
Kokarca dere kokardı, mahallenin orta yerinde.
Etrafını ışıtan, gaz lambasının loş ışığıydı.

Talih, kader, kısmet, beş kuruş der, gezerdi şans dağıtan.
İçinde ne yoktu ki, tarağı, cımbızı, aynasından.
Çocukluğumun güzel tepe mahalesiydi, hep mahsun.
Sokağın içinde, sanki hala kulağımda uğultun.

Karga misali üşüşürlerdi, bohçacının başına.
Kim ne alacak, merak ederlerdi çeyiz sandığına.
Mektup yazdırırlardı, bekar genç kızlar yavuklusuna.
Yaz gelince otobüsler dolar, gurbetten, sılasına.

Havuzlu bağı derlerdi, Çankaya'nın akan pınarı.
Eşeklerin sırtında su taşırdı su satıcıları.
Mahalleli toplanıp gidilen, bize piknik yerleri.
Akar suda, kilimlere vurulan, tok, tokaç sesleri.

Bilmem hangisini tutsam, anlatsam, sorar birileri.
At sırtında geçiş yaparlardı muhafız alayları.
Köşke yakın yerlerdeydi, göz alıcı sefaretleri.
Zenginlerin muhitleri, kaplardı lüks daireleri.

Ayrancı beşinci durakta, açık havada sinema.
Mahalleli yolda, cümbür cemaat bir başka akşama.
Seyrettiğimiz türk filmiydi. En çok hüznü dolu drama.
Gece vakti ıslanırdı mendiller, gel de sen ağlama.

Dikmenin sırtları kıvrılır giderdi yokuşmu, yokuş.
Kömür yakılırdı sobaların da gelince karakış.
Karanlık çöker sokağa, başlar misafirlğe gidiş.
Hoş, sohbet, muhabbet, kestane kebab, çerez, meyva, ne hoş.

Pazar kurulurdu her hafta, haydi derdik iş başına.
Tornetlerimiz vardı, işe yarar, yük taşımaya.
Testlerimiz de sular, buz gibi soğuk su içene.
Çalışır kazanırdık hep, okul haşlığı parasına.

Yıldız mahallesi derler, her evin önünde bahçesi.
Tek katlı, müstakil, bahçeli, güzeldi her bir çehresi.
Ramazan ayında eksik olmaz, duyulur davul sesi.
Sahurda aydınlanırdı, mahallemiz gece yarısı.

Trene binerdik. Hayvanat bahçesine de giderdik.
Gençlik parkı derdik. Buluşurduk. Gülerdik, eğlenirdik.
Piknik derdik. Salıngaç kurar, birbirimizi sallardık.
Uzun eşşek, saklambaç, körebe, oyunları oynardık.

Ne çabuk geçti zaman anlamadık. Biz mi kandırıldık?
Göstermedik hiçte kendimize. Koynumuzda sakladık.
Renkli, renkliydi, misketler vardı. Nerelerde kaybettik?
Resmettik. Boyadığımız kalemlerimizdi. Yok ettik.

DURAKSAMASIZ

Alp OLCAY

11.02.2026

*Her anım seninle
İster dünyanın bir ucunda ol
İster yanıbaşımda
Bütün güzel şarkılar
Seni anımsatıyor bana
Biricik meleğimsin
Geliyorsun zor anlarımda
Göğün sonsuzluğundan
Hep yakın olmanı istiyorum
Olabilse de her gün otursan karşımda
En güzel şiirlerimi yazarım o zaman
Duyumsarsın dizelerime sinen
Taze gül kokusunu
Gelir bir yol ayrımından mutluluk
Seni seviyorum
Duraksamasız*

MİLLETVEKİLİ ADAYI

Rafet AYDOĞAN

Hızlı Hızlı Camisi'nin inşaatında yaz sıcaklığında bile durmayan hummalı çalışma, bu ay havaların serinlemesine rağmen tamamen durmuştu.

Cami inşaatının müteahhidi Veli Bey'in, pavyonda içkili ve konsomatrisle görüntüleri cami yaptırma derneği üyelerine servis edilmişti. Veli Bey, Ankara Batıkent' te yapılacak cami inşaatından karlı bir iş bekliyordu. Caminin altındaki yirmi dükkânın yarısı kendisinin olacaktı. O fotoğraflar nasıl çekilmişti? Veli Bey kaçın kurasıydı! İmajını düzelterek, karşı saldırıya geçecekti.

Bir el ilanı bastırdı. İlanda şunlar yazılıydı: **"Camii inşaatımızda sizin de bir tuğlanız olsun. Camiimizde güneş enerji sistemi, asansör, engelliler için engelli rampası bulunmaktadır. Çevresel peyzaj düzenlemesi ve ağaçlandırma olacaktır."** yazıyordu. Bankaya gitti, üç hesap açtırdı: "TL, USD ve EURO." Başkente Hizmet Derneği başkanı İbrahim Bey ve başkan yardımcısı Fariz Bey ile arasını daha iyi tutacaktı. Pavyona veya eğlenmeye gittiklerinde Fariz Bey'e para harcatmayacaktı. Geçen haftaki kötü imajını düzeltmek için Veli Bey, Gölbaşı'nda bir cemaatin zikir törenine katıldı ve zikirde en öndeydi. Töreni videoya çekti ve üyelerin görmesi için sosyal medyada yayınladı.

İnşaatın bahçesinde yer alan konteynırın içinde İbrahim Bey volta atıyordu. Sigara üstüne sigara içiyordu. **"Bu müteahhidin yaptıkları çok oluyor, inşaata zarar veriyor"** diye söyleniyordu.

İçeriye Fariz Bey girdi, gözleri kızarmıştı. Çoban sopası kadar boyu olan, göbekli, karadeniz şivesini hiç değiştirmemiş biriydi. Burnu uzun ve hep kırmızıydı. Zamparalığıyla biliniyordu. İstanbul'da yaşıyordu. Hanımı, bir ilçenin Mezarlıklar Şube Müdürüydü, aynı zamanda hafızdı

Hızlı hızlı konuşmaya başladı.

"Başkanım önümüzdeki hafta yolculuk var."

"Hayırdır, nereye?"

"Parti beni görevlendirdi, Akdeniz bölge milletvekili seçmelerine gidiyorum. Ön elemeleri yapacağım."

O sırada Fariz Bey ayakta zor duruyordu, sağa sola sallanıyordu.

"İyi misin? Biraz yorgun gibisin."

"Akşam çok içmişim, hatun odayı viskiyle doldurmuş."

Hatun dediği kadın da dışarda arabanın içinde bekliyordu. O sırada çaylar geldi. Bir taraftan hızlı hızlı konuşmaya devam ediyor, bir taraftan da çayını yudumluyordu. Elleri titremeye başladı, çayı başkanın masasına döküverdi. Fariz Bey kıpkırmızı oldu. Cebinden çıkardığı mendiliyle masayı sileyim derken, masadaki bağış makbuzları çay lekesi oldu. Başkan çok kızırıyordu ama kızgınlığını belli etmemeye çalışıyordu. Fariz Bey, baktı olacak gibi değil olay büyümeden oradan ayrılmaya karar verdi.

"Hadi bana müsaade başkanım."

Fariz Bey ve partili iki arkadaşıyla, sabah erkenden yola çıktı. Öğleye doğru şehre ulaştılar. Ankara'dan sonra palmiye ağaçları, denizin kokusu, deniz kenarında spor yapan ve dinlenen insanları seyretmek ekibe iyi geldi. Beyaz Otel 'de seçmeler olacaktı. Otele vardıklarında öğlen olmuştu. Öğlen yemeğinden sonra milletvekili aday adaylarıyla tanışmaya başladılar. Fariz Bey'in dikkatini çok süslü, güzel giyimli, sarışın bir kadın milletvekili aday adayı çekti. Hemen onun yanına gitti. Evli miydi, bekâr mıydı? Söze nasıl başlamalı diye düşünüyordu. Kendini tanıttı. Hızlı konuşan, karadeniz şiveli Fariz Bey gitmiş kibar bir beyefendi gelmişti, ama ne kadarda olsa şivesini değiştiremiyordu.

"Ben parti genel başkanı yardımcısı milletvekili İdris Dursunoğlu'nun danışmanıyım. Adayların mülakatını ben yapıyorum."

Kadın aday bu unvanları duyunca Fariz Bey ile daha çok ilgilenmeye başladı.

MİLLETVEKİLİ ADAYI

Rafet AYDOĞAN

“Ben de milletvekili aday adayı Elif Hiçyılmaz.”

Beraber bir masaya oturdular. Aday adayı **Fariz Bey**'in gözüne girmek için garsona emirler yağdırıyordu. Bir taraftan da başına gelenleri anlatmaya çalışıyordu. Kocasına haksızlık yapıldığını, memur olan eşinin rüşvet iddiası yüzünden cezaevinde olduğunu söyledi. Kendisi de sağlıklıydı.

“Hallederiz, içerden çıkarırız, sizi de milletvekili yaparüz.”

“Gerçekten yapar mısınız?”

Fariz Bey her şeye hallederiz diyordu. Emin konuşuyor karşı tarafa güven veriyordu. Partide çok güçlü olduğunu, bakanlarla çok samimi olduğunu anlatıyordu.

Elif Hanım bunları duyunca eve akşama kahve içmeye davet etti.

“Akşam kahve içmeye eve bekliyorum.”

“Randevu listeme bakayum, bir yere sıkıştırıyorum.”

Fariz Bey, müsaade alıp ayrıldı. Diğer aday adayların da bir şekilde gönlünü alıyor, partide kritik görevleri olduğunu söylüyordu. Bir taraftan da dernek başkanı **İbrahim Bey**'le telefonla görüşüyor, inşaat hakkında bilgiler alıyordu.

Milletvekili aday adayı **Elif Hanım**'la, bir otel odasında buluşmaya başladılar. Bu böyle bir ay sürdü. **Elif Hanım**, bir ay içinde turizmin başkenti şehrin tarihi turistik yerlerini de gezdiriyordu. En son açtığı hacamat ve sülük sağlık merkezini gezdirdi. Hacamat ve sağlık merkezi şehrin en lüks semtindeydi. İki katlı yeni bir binaydı. Binanın girişinde dini ve arapça yazılar vardı. Hacamat ve sülük tedavisinin faydaları anlatılıyordu. Bodrum katında karanlık bir odada kaç seans ve kaç sülükle tedavi edileceği tespit ediliyordu. Üst katta da tedaviye başlanıyordu.

MİLLETVEKİLİ ADAYI

Rafet AYDOĞAN

“Kaç sülük ve kaç seans olacağını nasıl belirliyorsunuz?”

“Avucuna kaleme benzer bir cihazla dokunuyorum, ekrana bakarak kaç sülük, kaç seans olacağına karar veriyoruz.”

“Vallahi helal olsun benim bile aklıma gelmez, Elifciğim”.

“Hastanın parasal durumuna göre seansları ve sülük sayısını belirliyoruz.”

“Farizciğim, biz profesyonel insanlarız, aldığımız paraya bakarız, şimdilik iyi para kazanıyoruz.”

Üst katı da gezdiler hastaların kiminin şakağında, kiminin bacağına sülükler vardı, ortalık kan revan içindeydi, savaş alanı gibiydi. Bir başka odada da hacamat yapılıyordu.

“Elifciğim, beni kan tutar buradan hemen çıkalım”, dedi. Başını dönmeye başladı. **Fariz Bey** kendini dışarı zor attı. Her şey için teşekkür etti, oradan ayrıldı.

Fariz Bey, Ankara'daki inşaat karmaşasından fırsat buldukça kaçıp kaçıp turizmin başkentine gitmeye başladı. **Elif Hanım** milletvekili olacağına öyle inanmıştı ki, Ankara'da emlakçılarla görüşüyor, meclis yakınlarında kiralık ev fiyatlarını soruyordu.

İbrahim Bey dernekte çalışırken içeriye **Abdullah Bey** girdi.

“Selamünaleyküm İbrahim abi”

“Aleykümselam Abdullah kardeşim”

“Ne var ne yok ,mecliste işler nasıl gidiyor?”

“Abi meclise gidip geldiğimiz yok. Zaten mecliste dört katı fazla personel var. Yemekler güzel olursa gidiyoruz.”

Abdullah Bey, derneğin yönetim kurulundaydı. Çoğu zaman ortalıklarda görünmez, mecliste memur olduğuyula övünürdü.

MİLLETVEKİLİ ADAYI

Rafet AYDOĞAN

“Vallahi helal olsun Abdullah, işini biliyorsun.”

“Yok, abi işimizi bildiğimizden değil, düzene uyuyoruz.”

Hoş sohbetten sonra **Abdullah Bey** fazla oturmadı, dernekten ayrıldı.

Günler geçmiş, beklenen gün yaklaşmıştı. Milletvekilleri listesi açıklanmak üzereydi. Başta **Elif Hanım** olmak üzere ve bütün adayları heyecan sarmıştı. Nasıl heyecan sarmasın ki, ömür boyu emekli hakkı kazanacak, çok yüksekte maaş alacak, her türlü ayrıcalıklardan yararlanacak; kendisi, eşi ve çocukları en pahalı özel hastanelerden ölene kadar ücretsiz yararlanacaktı. **Elif Hanım**, milletvekili aday listesine girmeye kesin gözüyle bakıyordu. Diğer adaylara daha üstten bakmaya bile başlamıştı. Milletvekili aday adaylarıyla fazla muhatap olmuyordu.

O bekledikleri gün gelip çattı. Aday adayları aynı otelde toplandılar. Herkes Ankara'dan gelecek listeyi bekliyordu. O sırada bir çığlık koşturdu, müteahhit **Eşref Bey**'in hanımı, hıçkırarak hıçkırarak içeri girdi.

Aday adayları ağlayan kadına korku ve merak içinde bakmaya başladı.

“Sevinçten ağlıyorum. Milletvekili adayı olmuş benim kocam” dedi. Listeler açıklanmıştı. **Elif Hanım**, listede adını göremeyince başından kaynar sular boşandı. Hemen telefona sarıldı **Fariz Bey**'i aradı, bir taraftan da ağlıyordu.

“Fariz beni milletvekili yapacaktın, ne oldu yalancı namussuz,” dedi. **Fariz Bey**, sakin tavırlarıyla konuşuyor, **Elif Hanım**ı sakinleştirmeye çalışıyordu.

“Ankara'ya gel konuşalım, listeye itiraz ederiz, hallederiz ...”

Elif Hanım gelmeden önce **Fariz Bey** Ankara'daki evini temizletti, yatak odasına kokular aldı. Buzdolabını doldurdu. Vazoya çiçekler koydu. Her zaman gittiği berberine gitti.

“Uşağım damat tıraşı yap ”

Berber şaşırıldı. *“Abi bu yaşta sonra ne damat tıraşı?”*

“Sen bilmezsin uşağım, insan her yaşta damat gibi hisseder kendini.”

Fariz Bey, tıraşını da oldu. Ev de hazırды. **Elif Hanım**'ın gönlünü almak için küçük bir altın hediye de almayı ihmal etmedi. **Elif Hanım** Ankara'ya gelir gelmez, **Fariz Bey**'in evinde buluştular. **Fariz Bey**, siyasetçilere kızılıyordu; *“Bakan da, milletvekilleri de sözünde durmadı, beni kandırdılar alçaklar, hırsızlar, deyyuslar”*. O kadar bağırıyordu ki **Elif Hanım** korkmaya başladı, bu sefer dertlerini unuttu **Fariz Bey**'i, teselli etmeye başladı.

Fariz Bey, bir taraftan küfrediyor bir taraftan da, *“madem sen sağlıkçısın seni hastane müdürü yapacağım”* diyordu. **Elif Hanım** bunları duyunca milletvekili olma sevdasından vazgeçti. Ankara'da çok güzel günler geçirdi, Hamamönünü, Ankara Kalesini, Roma Hamamını, eski ve yeni meclis binalarını gezdiler. Partinin ileri gelen siyasetçileriyle tanıştı. Mutlu bir şekilde Ankara'dan ayrıldı.

Aylar sonra **Fariz Bey**, **Elif Hanım**ı aradı. *“Gözün aydın atamanı çıkardım, turizmin başkentine hastane müdürü olarak atanmanı sağladım, Allah yardımcın olsun.”* **Elif Hanım** ne söyleyeceğini bilemedi, boğazı düğümlendi, sevinçten gözlerinden iki damla yaş süzüldü.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

ŞUBAT AYINDA BAĞIŞ YAPAN KOMŞULARIMIZA TEŞEKKÜRLER

<i>Mama Desteği Veren Bağışçılarımız</i>	<i>Bağış Yapan Komşularımız</i>
N.Güler Göçmen	M.Sadık Kılıç
Yurdanur Çizmeci	Gül Gökçe
Zehra Kıracı	Ferah Erbil
Dilek Yıldız	

Her türlü bağış ve yardımlarınız ile aidat ödemeleri için aşağıdaki hesap numaramızı kullanabilirsiniz.

Hesap Adı: Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği
T. İş Bankası Ankara Çukurambar Şubesi 4379 – 0001560

IBAN: TR73 0006 4000 0014 3790 0015 60

Aidat ödemesi için açıklama kısmına **“AİDAT”**
Burs (Eğitim Desteği) fonumuza destek olmak için açıklama kısmına **“BURS”**
Sokak Hayvanlarına mama desteğinde bulunmak için açıklama kısmına **“MAMA”**
Bağış yapmak için açıklama kısmına **“BAĞIŞ”** yazınız.

Tüm destekleriniz için teşekkür ediyoruz.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

ŞUBAT AYINDA AİDAT ÖDEMESİNİ YAPAN ÜYELERİMİZE TEŞEKKÜR EDERİZ

Arzu Ebru Ateş	Fatih Koç	Melahat Önal	Samime Bilecen
Aslı Yıldırım Ceylan	Fatma Gökmen	Meltem Ömeroğulları	Selin Hakkani
Asuman Günal Türkmenoğlu	Fatma Atalay	Meral Yıldırım	Selma Aksoy
Atila Yıldırım	Fatma Öztürk	Mete Tiftikcioğlu	Selma Yüncü
Ayşe Kocabaş	Fatma Sezen Can	Muharrem Dalkıran	Sema Günkut
Aydın Çelebi	Ferah Öncü	Mukadder Kocabıyık	Sema Yüksel
Aynur Köksal	Ferah Erbil	Muzaffer Aysun Arıca	Semih Gürsay
Aysun Günal	Ferhat Arslan	Muzaffer Cansel Genç	Serpil Öztürk
Ayşe Aydın	Feride Severcan	Muzaffer Çetin	Seval Tanık
Ayşe Seher Önal	Feriha Berispek	Muzaffer Tekel	Sevil Oflu Ülgen
Bestami Okur	Fidan Baysan	Münire Şule Berk	Suat Kemal Sakin
Beyhan Öztürk	Gülderen Örucü	Mürşide Semra Çitiloğlu	Suzan Demirel
Bilal Doma	Güler Ercan	Nalan Aydın	Sümbül Topçu
Buket Poyraz	Gülin Erbalcı	Nazire Elgin	Şakir Yırtıcı
Dilek Çamak	Gülüzar Palamut	Necla Tekin	Şengül Bozkurt Öztürk
Düriye Tülin Dalkılıç	Hakan Fidan	Necla Vahaboğlu	Şengün Sipahioğlu
Ebru Bay Günaydın	Hale Güneş	Nefise Öke	Tuğba Küçükkaraca
Ebru Poyraz	Harun Tanık	Nermin Şule Gencer	Tülün Büyükkuşoğlu
Elif Ebru Fidan	Hatice Özkan	Nesrin Erbalcı	Ülkü Oğuz
Elif Ece Adal	Hawa Gülsüm Arifoğlu	Nuran Güveli	Ülkü Boran
Emine Ferhan Sabuncuoğlu	Hikmet Ünal	Nurcan Poyraz	Vahap Ünsal Kalaycioğlu
Emine Füsün Üte	Hülya Yıldız	Nurettin Akkaya	Vedia Hawa Abugoş
Emine Özkan	Hüseyin Cahit Önal	Nülüfer Kale	Visal Bildirgen
Emine Yamaç	Işıl İşler Baykal	Özge Eralp	Yaşar Yıldız
Emir Emrah Adal	Işın Övül	Pervin Öztan	Yurdanur Çizmeçi
Erdal Oral	İhsan Göksu	Rukiye Metin	Zehra Gül Aslan
Ersin Gönültaş	İsmail Dülger	Sabri Güçlübacak	Zerrin Adal
Esen Deniz Çetinel	Kamil Sülükçü	Sakine Göksu	Zübeyde Öztürk
Fahri Yaşar Akdoğan	Mehmet Sadık Kılıç	Saliha Sabahat Yırtıcı	Zühal Özden
		Zümrüt Tiftikcioğlu	Zümrüt Cakova

ŞUBAT AYINDA BURS DESTEĞİ VEREN BAĞIŞÇILARIMIZA TEŞEKKÜRLER

Abdullah Ataç - Kitap	1.700,00	İrem Tomak	300,00
Ayfer Çolak - Trabzon maratonu	4.000,00	İsmet Yılmaz anısına	2.500,00
Ayfer Erkal	500,00	Kadriye Danacı	1.000,00
Ayşe Özkaya	4.500,00	Kemal Danacı	1.000,00
Aytül Aksongur	4.000,00	Keziban Ateş	750,00
Behice Egemen	5.000,00	Leyla Yıldırım	750,00
Berrin Uçkun	4.500,00	M.Mine Akın	1.000,00
Birgül Demirtaş	750,00	Melahat Önal	2.000,00
Briç atölyesi - ilknur meriç akyol	5.750,00	N.Güler Göçmen	500,00
Bülent Akınoğlu	1.000,00	Nesrin Erbalcı	1.000,00
Emel Yılmaz	400,00	Nuran Güçlübacak	150,00
Emiel-İskender Yılgör	5.000,00	Oktay Şamiloğlu	1.000,00
Emine Ferhan Sabuncuoğlu	250,00	Özlem-N.Kemal Aksoy	1.500,00
Ertan Dođmuş	750,00	Seğmen A Blok Bahçe Grubu	1.500,00
Fatma Gökmen	600,00	Semra Muhsinoğlu	500,00
Fatma Öztürk	200,00	Şule Berk	250,00
Ferhan Aydođmuş	400,00	Ülkü-Cihan Oğuz	5.000,00
Feriha Berisbek	750,00	Y.Ayşe Dirican	750,00
Gönül Öner - Trabzon Maratonu	6.000,00	Yücel Yıldırım	750,00

Her türlü bağış ve yardımlarınız ile aidat ödemeleri için aşağıdaki hesap numaramızı kullanabilirsiniz.

Hesap Adı: Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği
T. İş Bankası Ankara Çukurambar Şubesi 4379 – 0001560

IBAN: TR73 0006 4000 0014 3790 0015 60

Aidat ödemesi için açıklama kısmına **“AİDAT”**
Burs (Eğitim Desteği) fonumuza destek olmak için açıklama kısmına **“BURS”**
Sokak Hayvanlarına mama desteğinde bulunmak için açıklama kısmına **“MAMA”**
Bağış yapmak için açıklama kısmına **“BAĞIŞ”** yazınız.

Tüm destekleriniz için teşekkür ediyoruz.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ MART - 2026

BİRLİKTE SANATA YOLCULUK
30. YIL SANAT BULUŞMALARI - 2

MEDYA SANAT GABERİ
RABIA ÇALIKAN - UĞUR ÇALIKAN
"Sözleşme Zinaatları"
Rabia ve Uğur Sergisi

Şükran Atay Pekmezci
"Sudman tezisi, doğama piketleri"

3 Mart 2026
Salı

Ülgenim Ücreti: 150 TL. Üst. Kayıt olmadan katılmaya gerekmez.

11.30 Dernek önünden hareket
12.00-13.00 Rabia ve Uğur Çalıkların sergisi - Medya Sanat Galerisi
13.30-14.30 Şükran Pekmezci sergisi - Artipia Sanat Galerisi
15.00 Derneğe veda

www.cigdemim.org.tr 0312 2852047

BİR BELGESEL BİR YÖNETMEN

AYI VE İNSAN
Yönetmen
Ere Soydan'ın katılmalarıyla

4 Mart 2026
Çarşamba
20.00

AYI VE İNSAN: Bir sanatçı, bir yönetmen, bir sanatçı. Ere Soydan'ın katılmalarıyla, Türkiye'nin en başarılı belgesel yönetmenlerinden biri olan Ere Soydan'ın, bir sanatçı, bir yönetmen, bir sanatçı. Ere Soydan'ın katılmalarıyla, Türkiye'nin en başarılı belgesel yönetmenlerinden biri olan Ere Soydan'ın, bir sanatçı, bir yönetmen, bir sanatçı.

Çankaya Belediyesi, Hasan Ali Yücel Çankaya Evi, İsmail Hakkı Tonguç Salonu
Çiğdem Mah. Can Yücel Parkı içi

www.cigdemim.org.tr

KÜTÜPHANEDE YAZARLARLA SÖYLEŞİYORUZ!

SAVAŞ SÖNMEZ
"İLLE DE ANKARA"

7 Mart 2026
Cumartesi
15.00

Çiğdemim Oğuz Tansel Semt Kütüphanesi
Çiğdem Mah. 1551.Cadde, Can Yücel Parkı içi
www.cigdemim.org.tr - 0312 2852047

8 MART FORUM VE FARKINDALIK YÜRÜYÜŞÜ

TÜM KADINLAR VE KIZ ÇOCUKLARI İÇİN EŞİT HAKLAR, EŞİT ADALET

KADINLARLA, KOMŞULARLA, ADALET İÇİN YÜRÜYÜRÜZ!

8 MART 2026
PAZAR
FORUM: 13.30-15.30
YÜRÜYÜŞÜ : 16.00

ÇANKAYA BELEDİYESİ
ÇİĞDEMİM HANCI İPEKÇİ, ÇANKAYA EYL, İSMAIL HAKKI TONGUÇ, ETKİNLİK SALONU
www.cigdemim.org.tr

HEP BİRLİKTE TİYATROYA GİDİYORUZ

8 Mart 2026, Pazar 20.00

ANNE BOLEYN
Yazan Howard Brenton
Çeviren Nazlı Gözde Yolcu
Yöneten Adonis Filipi
Büyük Tiyatro

Servisler dernek önünden 19.15'de kalkacaktır.

www.cigdemim.org.tr 0312 2852047 - 0530 6609583

ÇİĞDEMİM SAĞLIK SÖYLEŞİLERİ

DOÇ.DR. OLCAY TATAR KARTALOĞLU
Göz Hastalıkları Uzmanı

ERİŞKİNLERDE GÖZ HASTALIKLARI & GÖRMEDE AZALMA NEDENLERİ

11 MART 2026
ÇARŞAMBA
20.00

ÇANKAYA BELEDİYESİ, HANCI ALI YÜCEL, ÇANKAYA EYL, İSMAIL HAKKI TONGUÇ SALONU
ÇİĞDEMİM HANCI İPEKÇİ, ÇANKAYA EYL
www.cigdemim.org.tr

HEP BİRLİKTE TİYATROYA GİDİYORUZ

14 Mart 2026, Cts. 20.00

ADİEDİ - ANKARA Dİ
Şiir Sahnesi

Servisler dernek önünden 19.15'de kalkacaktır.

www.cigdemim.org.tr 0312 2852047 - 0530 6609583

ÇİĞDEMİM SİNEMA TOPLULUĞU

THE KID (ÇOCUK)
Charlie Chaplin'in yönetmenliğini, yapımcılığını ve başrolünü üstlendiği, 1921 yapımı sessiz filmi birlikte izleyeceğiz.

18 Mart 2026
Çarşamba 20.00

Çankaya Belediyesi, Hasan Ali Yücel Çankaya Evi, İsmail Hakkı Tonguç Salonu
Çiğdem Mah. 1551 Cadde Can Yücel Parkı içi

HEP BİRLİKTE TİYATROYA GİDİYORUZ

28 Mart 2026, Cts. 20.00

DOĞUM
Yazan Mahana Narımanı
Yöneten Cem Sel
Akün Sahnesi

Servisler dernek önünden 19.15'de kalkacaktır.

www.cigdemim.org.tr 0312 2852047 - 0530 6609583

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

2.EL VE ÜRETİCİ PAZARI

29 Mart 2026 Pazar
12.00-17.00 Arasında dernek bahçesinde

Stant ücreti 200 TL.

www.cigdemim.org.tr @cigdemimdernege 0312 2852047
Çiğdem Mah. 1551.Cadde No:14-A Çankaya-Ankara

Çiğdemim Edebiyat Toplantısı

SİLAHLARA VEDA ERNEST HEMINGWAY
Sunum
Ayül Aksongur

30 Mart 2026
Pazartesi 19-30
Çiğdemim Kültürüvi

www.cigdemim.org.tr 0312 2852047 - 0530 6609583

ÇİĞDEMİM HANCI İPEKÇİ AMBARA GEZİSİ

13 Mart 2026 Pazar 09.00

1.000 TL

ERNEST HEMINGWAY
SİLAHLARA VEDA

www.cigdemim.org.tr 0312 2852047 - 0530 6609583

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

Çiğdem Eğitim, Çevre ve Dayanışma Derneği

MİSYONUMUZ (ÖZGÖREVİMİZ)

Mahalleli olma kültürünü yaygınlaştırarak; mahalle sakinlerinin yaşam kalitesini yükseltmek ve karar alma süreçlerinde etkili olmak

VİZYONUMUZ (ÜLKÜMÜZ)

Mahalleli olma ve dayanışma kültürünün etkin olduğu, bölgesel ve ulusal karar alma süreçlerinde etkili olan, yaşam alanlarıyla farklı özellikteki bireylerin (yaş, cinsiyet, engelli) mutlu olduğu bir mahalle olmak.

DEĞERLERİMİZ

Mahalleli olmak demek; Mahalleli olma ruhuyla (dayanışma, birlikte yapma, hareket etme ve iyi komşuluk), örgütlü yapıyla, tüm karar süreçlerine dâhil olmak, mahallesinin yaşam kalitesini yükseltirken otoritelere ve diğer örgütlenmelere yardımcı olmak

Şeffaf Dernek, karar ve uygulamaları ile ilgili her türlü bilgi ve belgeyi paylaşır.

Gönüllü: Derneğin tüm çalışmaları gönüllülük esasına dayanır.

Dayanımcı: Dernek, uygulamalarında; çevreye ve toplumsal olaylara duyarlı, yardımsever, paylaşımcı ve özverili bir yaklaşım sergiler.

Önyargısız: Dernek tüm uygulamalarında önyargısız davranır. Farklı fikir, görüş ve önerilere açıktır.

Bağımsız ve tarafsız: Dernek, Cumhuriyetin kuruluş değerleri ve Atatürk ilke, devrimleriyle çelişmemek kaydıyla farklı siyasi görüşlere eşit mesafede durur. Katılımcı Dernek, kararlarını katılımcılık anlayışı (ilgili tüm taraflar, kadınlar, çocuklar, engelliler, yaşlılar vb.) ve uzlaşılı ile alır. Misyon, vizyon ve değerleri doğrultusunda toplumsal karar alma mekanizmalarına katılır. Mahalleyi ilgilendiren her konudaki kapsamlı çalışmayı, ortak anlayış, işbölümü, yetki ve sorumlulukları belirleyip kabul gördükten sonra yurttaşlık bilinci ile ele alır.

Öncü: Dernek örnek uygulamaları ile toplumda ve çevresinde öncü bir rol üstlenir. Öğrenen Bir Organizasyon: Değişim ve gelişime açıktır, bunun için tüm fırsatları değerlendirir.

ÇİĞDEMİM DERNEĞİ

Çiğdem Mah. 1551. Cadde 14-A
Çankaya / Ankara

+90 312 285 20 47
+90 530 660 95 83

0507 8685770

dernek@cigdemim.org.tr

www.cigdemim.org.tr

Sahibi: Çiğdemim Derneği Yönetim Kurulu adına Fatih Fethi AKSOY

Yayın Kurulu: Fatih Fethi AKSOY, Fatoş GÜR, H. Suat ILGAZ, Sinan KAYALIGİL, Vecdi SEVİĞ

Dergi ve kapak tasarımı: Hakan AKINOĞLU

Tüm yayın hakları saklıdır. Yayımlanan yazı, görsel ve bilgiler kaynak gösterilmeden alıntılanamaz. İmzalı yazılarda görüşler yazarlarına aittir.

“Evrensel insan değerlerine ve barışçılığa aykırı olmamak, hakarete yönelmemek koşuluyla kişisel görüş açıklama özgürlüğünü kullanmaktan yanayız. Bu hususları hukuk uzmanı komşularımıza danışıp onay aldıktan sonra, sorumluluğu yazarına ait olmak üzere yayımlıyoruz”

ÇİĞDEM MAHALLESİ
MUHTARLIĐI